

Naročnina mesečno
18 Lir, za inozemstvo
31.50 Lir • ne-
deljska izdaja ce-
loletno 34 Lir, za
inozemstvo 65 Lir.
Cek. rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inserate.
Podružnica
Novo mesto.

SCLOVENE

Lzhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.
Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese
18 Lire. Estero, me-
se 31.50 Lire. Edi-
zione domenica, an-
no 34 Lire. Estero
65 Lire. C. C. P.
Lubiana 10.650 per
gli abbonamenti,
10.349 per le in-
serzioni.
Filiale
Novo mesto.

Vojno poročilo št. 1109 Sovražni rušilec poškodovan

Topništvo na Pantelleriji je odbilo napad sovražnih ladij - 12 nasprotnih letal sestreljenih

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil ob-
javlja:
Neka sovražna pomorska skupina je začela
včeraj popoldne bombardirati Pantellerijo; ta-
košen odgovor našega topništva je prisilil sovra-
žne edince, da so morale prekiniti bombardiranje.
Težko je bil poškodovan en sovražni rušilec.
Večkratni letalski napadi na otok so nare-
dili težko škodo na poslopih.
Sovražna letala so metala bombe na okolico
Napoli su Paola ter na kraje v Siciliji in
Sardiniji; lažja škoda in nekaj žrtev.
Naši lovi so sestrelili v boju nad Sardinijo
3 letala. Nadalnjih 9 letal je bilo zadetih od
protiletalskega topništva in je tresčilo v morje;
3 pred Pantellerijo, 3 ob obali Olbie (Sas-
sari), 3 pa blizu Marsale.

Dodatek k vojnemu poročilu št. 1103.

Doslej našete žrtve med civilnim prebival-
stvom, prizadete v danes objavljenem vojnem po-
ročilu, so takole porazdeljene: 5 mrtvih in 28 ra-
njenih v Portici (Napoli), 3 mrtvi in 5 ranje-
nih v Paoli, Balestratu (Palermo) in Mar-
sali.

Na vzhodu so boji zopet oživel

Nemške podmornice so skupno z letalstvom potopile v maju 76 trgovskih ladij s skupno 430.000 tonami, poleg tega pa še 10 enot vojne mornarice

Hitlerjev glavni stan, 2. jun. Nemško vrhovno
poveljstvo objavlja:
Na vzhodnem delu kubanskega pred-
mostja in pri Velišu so Sovjeti včeraj napadli
z močnimi silami, podprtimi z oklepni orožjem
in bojnimi letali. V hudih borbah so se izja-
vili vsi poskusi za prodor ob hudih sovražnikovih
izgubah.

Mornariško topništvo je potopilo v kron-
stadtskem zalivu neko sovjetsko stražno ladj.
V zaledju srednjega odseka vzhodnega bo-
jišča je bila v težavnem močvirnatem in gozdnat-
nem terenu uspešno zaključena nova akcija proti
boljševskim tolpam. Uničenih je bilo 38 taborišč
in zaplenjenega mnogo orožja in živežnih zalog.
Hitra nemška bojna letala so napadla an-
gloško jugovzhodno in južno obalo in ob-
streljevala v nizkem poletu naprave pristaniškega
mesta Margate in na otoku Wight. Pogreša-
no je eno letalo.

Nad Atlantičkom so nemška izvidniška le-
tala sestrelila tri sovražne bombnike in eno trans-
portno letalo.

V borbi proti angleškim in severnoameriškim
pomorskim zvezam sta potopili vojna mornarica
in letalstvo v mesecu maju 76 sovražnih trgovskih
ladij s skupno 430.000 tonami. 24 nadaljnjih ladij
je bilo poškodovanih. Od teh so podmornice po-
topile 65 ladij s skupno 380.000 tonami in poško-
doval 10 nadaljnjih ladij. Razen tega sta vojna
mornarica in letalstvo potopila eno korveto, eno
podmornico, en stražni čoln in 7 hitrih čolnov.

Knez in Kneгинja Piemontska obiskala prizadete kraje

Napoli, 2. jun. AS: Piemontski knez se je z
običajnih nadzorstvenih obiskov pri četah na Si-
ciliji in v Južni Italiji vrnil predvčeršnjim v Na-
poli, prav med zadnjim letalskim napadom. Vi-
soki knez je takoj odšel v kraje, ktere je so-
vražnikov bes najhuje zadel in prinesel prebival-
stvu svojo tolažilno besedo in svoje zanimanje.
Povsod je bil knez predmet navdušenih mani-
festacij in vdanega priznanja.

Grosseto, 2. jun. AS: Piemontska kneгинja je
iz Montecatini, kjer je predvčeršnjim popo-
dne obiskala ranjene v raznih bolnišnicah, pri-
spela včeraj zjutraj napričakovano v Grosseto in
odšla z zastopniki oblasti, ki so jo prišli srejet,
v bolnišnico Rdečega križa in v civilno bolnišni-
co obiskavat ranjene zadnjega letalskega napa-
da. Prostovoljnimi bolničarkam Rdečega križa, ki
so se med zadnjim nasprotnikovim napadom
posebno izkazale, je izrekla svoje visoko prizna-
nje. Kneгинja se je potem zadržala v stanovni-
ških delih mesta in se posebej zanimala za pri-
zadete družine, ki so visoko gospo sprejele z
ognjevitimi pozdravi in vdano spoštljivostjo.

General Roatta imenovan
za načelnika glavnega stana

Rim, 2. junija. AS. S. 1. junijem je na visokih
mestih v vojski prišlo do naslednjih sprememb:
vršilec dolžnosti armadnega generala Enzio Ros-
si je nehal biti načelnik glavnega stana ter je
prevzel poveljstvo skupine armad. Vršilec dol-
žnosti armadnega generala Mario Roatta je pre-
vzel vodstvo glavnega stana vojske. Dalje je
armadni general Alfredo Guzzoni 30. maja pre-
vzel poveljstvo neke armade.

Uspehi italijanskega orožja v maju

Rim, 2. junija. AS. Meseca maja so italijan-
ska torpedna letala skupno z italijanskimi pod-
mornicami potopila 13 sovražnih trgovskih pa-
rnikov s skupno tonazo 88.000 ton v Atlantskem
in Sredozemskem morju. Italijanske letalske sile
so v Sredozemlju potopile ali težko poškodovale
še naslednje sovražne vojne ladje: potopljena je
bila ena podmornica, torpedirana pa ena križar-

ka in 3 rušilec; vse te ladje so bile težko poško-
dovane. Italijanske letalske sile so težko poško-
doval 7 sovražnih trgovskih ladij. Osne letal-
ske in protiletalske sile so maja sestrelile v Sre-
dozemlju 493 angleško-ameriških letal. Poleg tega
so osne letalske sile meseca maja izvedle 24 na-
padov na sovražna pristanišča v Sredozemlju in
Afriki.

Del angleških izgub v treh letih vojne

Lizbona, 2. junija. AS. Namestnik angleškega
ministrskega predsednika Attlee je izjavil v spo-
djni zbornici, da so imeli Angleži v prvih treh
letih vojne 514.993 mrtvih, ranjenih in pogrešanih
ter ujetih. To število je takole porazdeljeno: 92.089
mrtvih, ranjenih 88.294, pogrešanih 226.719, uje-
tih 107.891. Te izgube so takole porazdeljene na
razne države, članice angleškega imperija: Angli-
ja 275.844, Kanada 10.422, Avstralija 53.959, No-
va Zelandija 19.345, Južna Afrika 22.613, Indija
101.979, druge kolonije 30.829.

Vladarjev zastopnik obiskal Kosovo

Tirana, 2. jun. AS: Kraljevi namestnik se je
v spremstvu podpredsednika ministrskega sveta
in ministra za javna dela s posebnim letalom od-
peljal v Prištino. Pred odletom so ga pozdravili
ministrski predsednik, člani vlade, državni mini-
stri in ugledne osebnosti. Letalo je na polji naj-
prej pristalo za uraden obisk kraljevega namestni-
ka v Kosovu. Prištinsko ljudstvo je vladarjevega
zastopnika ki je najprej obiskal Kosovo, viharo
pozdravilo. Na vsakem cestnem ovinku so bili po-
stavljene slavoloki s pozdravnimi napisi vladarju,
Duceju in albanski vojski. Kmalu po doletu so se
razvrstili avtomobili v dolg sprevod ter se od-
pravili proti mestu, kjer je prištinski župan prišel
vladarjevemu zastopniku naproti in mu ponudil
kruha in soli, staro znamenje albanske gostoljub-
nosti. Številna množica je bila pri tem obredu ter
se nato zbrala na trgu, kjer je prefekt izrekel
uradno dobrodošlico eks. Parianiju. Potem je vla-
darjev zastopnik govoril prištinskemu ljudstvu. De-

jal je, da je vesel, da je v Kosovu naletel na
tisto blestečo svetlobo svobode, ki čaka zmago-
vite konca vojne, da bi potem svetu dala sadove
svojega dela in plodovite zemlje ter naravnih bo-
gastev, ki jih ji je Bog naklonil. Ta zmaga za-
hiteva trdo bojevanje, toda to ne more motiti Ko-
sovljanov, ki so bili v srečo vedno zvesti vojščaki
ter zmeraj pripravljeni pustiti plug, da bi prišli
za puško, kadar jih je domovina klicala, in se bo-
jevali z bajnim junaštvom, ki ga ves svet pozna.
Vladarjev zastopnik je potem dejal, da ve, da so
Kosovljani trdno ob strani italijanskih vojakov, ki
so ponosni, da so prišli v Kosovo. Ob zaključku
je toplo pozdravil vdano in delavno ljudstvo vsega
okraja. Nato je bila med živahnim vzklikanjem
množice parada italijanskih in albanskih vojakov,
ki se je razvila v sijajno manifestacijo vojaške
sile, kateri se je priključilo mnogo ljudstva. Iz
Prištine se je vladarjev zastopnik odpeljal v Pejo.

Težave v sovjetski težki industriji, preseljeni v Sibirijo

Buenos Aires, 2. junija. s. Iz Washingtona
poročajo, da je dopisnik ameriškega lista »New-
Week« ugotovil, da so delovni pogoji v težki
sovjetski industriji v Sibiriji silno hudi. Pre-
selitve nekaterih tovarnov iz Ukrajine pod Ural,
v kotlino Kuzneck in v Turkestan je sprožila
tri huda vprašanja, in sicer: pomanjkanje de-
lovne sile, težave z gorivom ter težkoče s pre-
hrano in stanovanji. Dejansko so v sibirski in-
dustriji zaposlene skoraj same ženske in mla-
doletniki. Zato 63 odstotkov teh delavcev ni-

Zločinski napad na prebivalstvo v Foggii

Foggia, 2. junija. Vedno bolj očitno je, da so
sovražni letalski napadi namenjeni mirnim me-
ščanom, saj »sovražnik« obstreljuje s strojnimi
sprehajalci po ulicah in ljudi na poljih ter de-
lavce. To so bili »vojaški cilji«, na katere so me-
rali sovražni letalci. Okrog polnočnega so se spustili
na obljudo okolice Foggie, zadeli nekaj kolon-
skih hiš, barbarsko so obstreljevali tako ženske
kakor otroke, ki so presenečeni od napada sku-
šali zbežati na polje. Med žrtvami je kakih 10

žensk in 6 otrok. Po napadu na neko hišo v ob-
čini Subappennino so zločinci leteli nad polja v
Luceri, se prav nizko spustili ter obstreljevali
kolone, ki so čakale na delo. Ubilih je bilo šest
oseb. Zadržanje prebivalstva zasluži zaradi res-
nosti in odločnosti največjo pohvalo. Pohvaliti je
treba zlasti kmečko prebivalstvo, ki se je, čeprav
z bolelostjo nad tolikimi nedolžnimi žrtvami, mir-
no in disciplinirano vrnilo na delo.

Rudarska stavka v Ameriki

Lizbona, 2. junija. AS. Odkar je potekel čas
za pogajanje, je v polnem razvoju stavka rudar-
jev v Združenih državah. Stavkajo vsi rudarji, ki
so včlanjeni v rudarski zvez. Po celi Pensilva-
niji se vidijo napisi: »Nič pogajanj, nič dela!«
Rok za pogajanja med delodajalci in zastopniki
rudarjev je potekel 1. junija popolnoči.

Bojni duh nemške mladine

Berlin, 2. junija. AS: Več tisočev nemških
mladeničev, ki spadajo v starejše letnike nar-
soe, mladinskih organizacij, je zaprosilo za spre-
del v SS oddelke. Oblasti so jih poslale na širi-
tedenske vojaške tečaje, nato pa jim bo dovolje-
no služiti v SS oddelkih. Pri neki vaji več sto
teh mladih prostovoljcev sta govorila načelnik SS
oddelkov Himmler in vodja nemške mladine Ax-
mann, poveljujoč bojnega duha, živečega v mla-
dih rodovih, ki so doraščali pod zastavami na-
rodnega socializma.

Admiral Standley bo odstopil

Rim, 2. junija. AS. Iz Washingtona se je izve-
delo, da je admiral Standley Rooseveltu osebno
sporočil svoj sklep, da bo odstopil kot poslanik v
Moskvi, ker je predsednik večkrat kršil njegovo
pravico in njegovo dostojanstvo, kar se je zgodilo
zlasti pri zadnjem pismu, poslanem Stalinu. Stan-
ley je tudi protestiral, ker so vojaški in gospodarski
odposlanci Bele hiše brez njegovega sodelo-
vanja občevali neposredno z Washingtonom.

Angleži napadajo Franca

Stockholm, 2. junija. AS. »Aftonbladet« piše,
da je gonja španskega tiska proti zavezniškemu
barbarskemu bombardiranju Nemčije in Italije
zbudila mnogo jeze in nerove v Angliji. Celo ne-
kateri najuglednejši angleški listi se strinjajo s
Francem, da je bombardiranje, ki se ne ozira
na civilno prebivalstvo, vse prej kakor človečan-
sko, poleg tega pa zbuja željo po maščevanju in
je tako vzrok novih razdeljaj. Drugi krogi pa bi
radi Franca preplašili, češ da je imel prej v An-
gliji mnogo prijateljev, zdaj pa jih je zaradi svo-
je zavezniškom sovražne politike izgubil in špan-
ska nevtralnost je v Angliji le še legenda.

Nasprotnikove bedastoče

Rim, 2. junija. AS: Včerajšnje »Uradno po-
ročilo o nasprotnikovih bedastočah« pravi:
Stockholm: Kakor poroča »Daily Express«, so
Mussolini in njegovi najožji sodelavci zapustili
Rim ter se preselili v Tivoli, in sicer v vilo
d'Este.

Heydrichove spominske znamke

Berlin, 2. junija. AS. Poštna uprava češkega
in moravskega protektorata je izdala posebno spo-
minsko znamko s sliko nemškega zastopnika na
Češkem in Moravskem, Reinharda Heydricha, ki
je bil lani žrtev terorističnega atentata.

Roosevelt hoče izstradati Martinique

Lizbona, 2. junija. AS. Iz Newyorka se je izve-
delo, da je na otokih Martinique in Gaudalupa
zavladala lakota zaradi ameriške blokade, ki, ka-
kor poroča guverner Robert, ne dopušča niti po-
siljanja zdravil za bolnike in mleka za otroke.
Navzlic temu je prebivalstvo odločeno upreti se
tudi z orožjem in se braniti pred morebitnim na-
padom.

Kremelj in londonske begunske vlade

Stockholm, 2. junija. AS. Trušč, ki ga je na-
redil Sovjetski po odkritju pokolja v Katinu, je
izučil sikovsko vlado, ki je začela skrbeti, da se
kaj podobnega ne bi več pripetilo. Po poročilih
iz Londona vlada precejšen nemir med člani
raznih begunskih vlad, ki so se zatekle v angleško
prestolnico. Ta nemir je povzročil glas, češ da
namerava Kremelj na sovjetskem ozemlju sesta-
viti svoje namišljene vlade Jugoslavije, Poljske
in Čehoslovaške, da bi bil lahko z njimi v nepo-
srednih stikih in bi se mu ne bilo treba obračati
nanje preko angleške vlade.

Pogajanja in spori med degaullovci in giraudovci

Stockholm, 2. junija. Prvi sestanek med De
Gaulleom in Giraudom je trajal v Alžiru šest ur,
šest dolgih ur dramatične borbe med dvema ne-
spravljivima nasprotnikoma. Samo diplomacija in
altruizem Catrouxa sta pripomogla, da se oba ge-
nerala nista še enkrat dokončno sprla, piše neki
severnoameriški dopisnik iz Alžira. Catroux je vo-
dil pogovor in De Gaulle ter Giraud sta vroče
posegala v debato. Po Catrouxovi spretnosti so
bila mnoga boleča vprašanja odložena za ugod-
nejšo priliko in tako je bilo mogoče preprečiti
razdor in sestaviti zarodek bodoče namišljene
francoske vlade. V to vlado jo že imenovan Giraud,
De Gaulle, Catroux, Massigly, Monnet in Georges.
Po tej prvi seji ni bilo izdano nikako uradno po-

Konfinacija za nespodobno vedenje v vojnem času

Firenze, 2. jun. AS: Ker so se ob neki dru-
žabni prireditvi, ki so jo organizirali tedaj, ko je
ves narod z vzvišenim ponosom spremljal juna-
ške boje svojih vojakov v Tuniziji in se je tam
odigravala najslavnejša bitka, vedli tako, da so
žalili žrtve bojevnikov, vero in delo naroda, so
bili poslani v policijsko konfinacijo: Rosselli Del-
tore Lorenzo za dobo petih let, za tri leta pa
Guarnieri Adriano, Maraini Grato ter Blasi Fo-
glietti Catorvo. Iz istega razloga je bil interniran
v nekem koncentracijskem taborišču tujec Saave-
dra Carlos. V koncentracijsko taborišče sta bila
poslana tudi dr. Genzini Enzo in njegova žena
Weatherdon Alice, ker sta si nakupila ogromno
množino živil ter jih tako odtegnila porabi.

Lovci, karabinerji, fin. straža, slovenski prostovoljci bratsko združeni v borbi proti komunistom

Lovci, karabinerji, finančna straža ter močan oddelk slovenskih protikomunističnih prostovoljcev, vsega skupaj okrog 100 mož, krepko branijo v Dobrovo in kontrolirajo široko območje v dolini Gradašnice.

Italijani in Slovenci, sicer različni po orožju in po vrsti pripadnosti, toda popolnoma enotni glede poguma in glede želje discipline, imajo le en sam cilj: biti komuniste, potolči povod in vedno.

Poveljnik, mlad oficir rdečih kravat, če se ne more ponašati z večjim znakom kakor z zvezdico, ima pa nasprotno pogumno srce, iniciativnost in preobilico navdušenja. Skoraj vsi so starejši od njega, toda vsakdo občuti, da ta majhen podporočnik s plavimi lasmi ter z južnjaškim naglasom, ki spominja na daljno Irpino, poln humorja in energije, ki zna hoteli in poveljevati, je resničen vodja, njihov vodja, ki se mu je treba v vsakem trenutku pokoravati in mu povsod zvesto slediti. Tudi komunisti to dobro občutijo na lastni koži in dobro poznajo junaške branilce dobroslovesnega gradu.

Prav za prav gre bolj za veliko dvonadstropno hišo, štirilogo. Omet je na več kraji odkrušen, številna okna so grobo zazidana, pred vrati stoji bunker, skozi luknje gleda avtomatično orožje, kar vse dobro pove, kakšno važnost pripisujejo tako sovražniki kakor branilci tej utrdbi, ki je nekaka srednja trdnjava kulture v pokrajini, kjer bi partizani radi dosegli svojo nadvlado.

Ta utrdba je sicer nad vasjo, toda nad njo se dviga gozdnat hrib in jo obdaja od vseh strani.

Visoko nad streho plapolja slavnostno na drugo naša zastava.

Zaseda — 50 : 200 — Borba med hišami

Ponoči, v najbolj gosti temi, je prišel iz smeri Gaberja močan komunistični oddelk ter na tistem zasedel višji del Dobrove. Komunisti so postavili med hiše orožje in čakali. V prostor med vasjo in med utrdbo so poslali okrog 20 oboroženih ljudi, skoraj v bližino cerkve. Ta četa ima nalogo, da preseneti in ujame skupino, ki bo prav gotovo prišla tudi tisto jutro v pekarno, da peče tam kruh za tisti dan.

In v resnici: 10 ljudi gre hitro in brezskrbno proti vasi. Že so skoraj pri cerkvi, ko začne deževati nanje od vseh strani kroglice. Istčasno pa se vsuje iz hiš toča krogel proti utrdbi.

V trenutku si je poveljnik svest položaja. Takoj zbere okrog sebe štab, ki je v resnici skromen, toda ki ga sestavljajo pogumni ljudje (karabinerski brigadir, podbrigadir finančne straže ter poveljnik antikomunističnih prostovoljcev). Sestavi načrt, ki je v resnici zelo preprost: obramba z napadom, s 50 možmi pogumno napasti 200 komunistov. 30 ljudi bo ostalo za obrambo utrdbe, ki jo bodo komunisti gotovo besno napadali med naskokom. Napadna skupina bo nadaljevala obrambo na mestu. Skupina, ki ji poveljuje karabinerski brigadir Lussardi, pa bo šla ob robu gozda v smeri severozapada, ob boku vasi ter po možnosti preprečevala v danem trenutku s strojnimi ognjem morebitni umik sovražnika nasproti reki. Druga skupina, ki ji poveljuje podbrigadir, bo napadla od zapadne strani višji del vasi. Najštevilnejša skupina pod osebnim poveljstvom podporočnika, bo pritisnila od jugozapada. Zadnja, slovenska skupina pa bo prodirala od juga skupno z že zaposlenim oddelkom.

Akcija se je redno izvršila. Skupine prodirajo med ognjem ter se usmerijo vse proti vasi. Napadaleci so kmalu opazili, da so sami napadeni. Toda zanašajo se na svoje število ter ne klonjejo. Ostali so utrjeni med hišami. Bitka je zmeraj hujša in zmeraj bližja. Komunisti dajejo od sebe nerazumljivo vpitje, nima jo pa poguma, da bi nas napadli odkrito ter zapustili zaklonišča. Med tem pa besno streljajo.

Napadajoče skupine, razen tiste, ki še ni mogla nastopiti, pa kar tekmujejo v pogumu, čeprav nimajo zadostne mere municije. Razdalja od prve komunistične črte šteje zdaj samo 50 metrov, tako da lahko različno slišimo vpitje komunistov, ki pozivajo k predaji. Ob manj pogostem streljanju komunisti sklepajo, da gre naša municija h koncu. Komunisti besno streljajo, skačejo od hiše do hiše, vpijejo. Zdi se, da so obsedeni.

Italijani, pridite blizu, če si upate! »Savojaie zadoni kot odgovor. Vmes odmevajo eksplozije bomb in preglušijo vsako drugo vpitje.

Podbrigadir je prvi prisel v spremstvu svojih vojakov v vas. Za njim pritisnejo še druge skupine. Pred poveljnika pade ročna bomba, ki pa k sreči ne eksplodira, strojnični ogenj, zadnja salva komunistov, zadene v polno prostovoljca Remica, ki takoj obleži.

Psil Koliko jih je! Truma beži iz hiš, se preriva in suva, padajo drug čez drugega, se med seboj kličejo in rjovejo, hodijo po mrličih in ranjenih in v strahu mislijo le na beg. Mnogi padejo pod našimi bombami.

To so junaki slavnih zased, tisti, ki se navadno znašajo nad našimi ranjenci in nad trupli naših mrličev! Skupina, ki je šla v zaseda na rob gozda, je začela sedaj opravljati svoje smrtno delo. Strojnični ogenj na debelo kosi bežeče komuniste po pobočju. Nekateri padajo, drse po hribu, drugi za stalno obleže, spet druge pa vlečejo tovariši s seboj. Kar jih je preostalo, se zatečejo v suho strugo reke ali pa se poskrijejo med drevjem.

Glej, tam iz pasje utice se privleče ves tresoč se od strahu in z okrvavljenim obrazom eden izmed junakov dneva, komičen motiv v zaloigri. V utici je našel svoje zaklonišče. Ječlja besede, ki jih ne razumemo, gleda nas proseče, dviga roke in se vda.

Naslednjega dne, ko posadka in ljudstvo izkazuje zadnje časti padlemu slovenskemu borcu, zareglja od zapada strojnični ogenj, ki skuša motiti verski obred. Takojšen odgovor iz utrdbe pa prisili komuniste k molku.

In sveti obred se izvrši do konca v najlepšem redu.

Partizansko junaštvo

Dan je prekrasen, v zraku plava duh po pomladi. Praznično oblečeni gredo možje in žene na Prezidijski običajni upravnih opravilih: prošnje, dovoljenja, potne spremnice.

Ugoden trenutek za kakšno partizansko podlost! Kar naenkrat zareglja strojnični med skupino pri vходу v utrdbo. Padeta dve ženski ter karabinerski brigadir. Brigadir obleži mrtve.

Razrušeno taborišče — Trikrat poraženi

Nek slovenski prostovoljec je dal znak za alarm. Kakih pet sto metrov ob stezi, ki pelje od utrdbe med bukvjem proti vasi, je opazil nekoga, ki se bliža v vsej naglici.

Tako premikajoče se sence pozorno spremljajo borci, sedeči za orožjem. Imajo ukaz, da ne streljajo. Kmalu zatem se pojavita dva partizana z rdečo zvezdo na čepih, govorita poveljniku, ki vidno zainteresiran posluša poročilo ter opazuje na zemljevidu neko smer.

Naslednjega dne pride od višjega vojaškega poveljstva natančen ukaz. Oba komunistična bosta spremljala. Oddelk bo šel iskat in uničiti obširno partizansko taborišče, ter presenetiti in napast komunistične oddelke na Golem griču in Velikem hribu, nekaj kilometrov zapadno od Dobrove.

Pogumni vojaki iz utrdbe, ki tvorijo sestavni del oddelka »Arditov« lovske divizije, gredo v polni moči v gozd. Od sedmih je že na vidiku iskano taborišče, ki zavzema precej obširno

Navodila Visokega komisarja predsedniku zveze poštinih uslužbencev

V navzočnosti strokovnjaka cav. Colombisa je Visoki komisar sprejel inž. Antona Repela, novega predsednika pokrajinske zveze poštinih in brzojavnih uslužbencev, kateri mu je poročal o delovanju zveze.

Ekse. Grazioli je potem dal navodila za nadaljnje delo.

področje v nizkem grmičevju. Tu se skrivajo majhne barake in utrjena zaklonišča za tri sto ljudi.

Skoraj nobenega odpora ni, ko naskočimo od vseh strani taborišče. Barake in zaklonišča govorijo jasno o nedavnem begu. Še bolj pa nedotaknjene jedi, zapuščene obleke, propagandni material, kangle bencina ter razenji, ki se še peče na ognju. Jasni sledovi ljudi in živali nam povedo smer ubeglih: severozapad.

Komaj smo začeli uničevati in požigati barake, ko je začel okrog nas sikati ogenj komunističnih strojin. Napadalec je za dobro četo in se zdi, da hočejo na vsak način uspeti. Dve skupini, ena karabinerska in ena prostovoljska, odpreta ogenj izza skal in zaklonišč ter učinkovito streljata. Prvi komunisti padejo, toda jedro še vedno prodira raztreseno po gozdu. Komunisti se medsebojno vzpodbujajo, se kličejo po imenu, vpijejo »hura« ter mečejo bombe. Strojnični rafal jih pokosi štiri, druge pa prisili, da si iščejo zaklonišča, kjer jih naš ogenj več ne doseže. Zdi se, da obvladani, hoteli bi najti rešitev v begu, a je že prepozno. Topničarski »Arditi« so jim pogumno zaprli pot in jih vedno bolj obkoljujejo. Bitka traja še kako uro, potem pa prasketanje pušk in avtomatičnega orožja, ki ga od časa do časa pretrga eksplozija bomb, ponča kar naenkrat. Malo številce komunistov se je rešilo, šest se jih je predalo, na tleh leži 19 mrličev in en ranjenec.

Malo za tem nas napade še en komunistični oddelk, gotovo z namenom, da bi preprečil uničenje taborišča. Toda takoj je odbit in preprečen. Na tleh leže štirje drugi komunisti.

Uničili smo barake in taborišča ter se vračali, ko nas spet nenadoma napade močan komunistični oddelk, ki je šel gotovo na sto ljudi. Tudi tu je borba nadve trda, ne samo zaradi velikega števila komunistov, temveč tudi zaradi njihove zagrenjenosti.

Komunisti so si bili v svesti svoje številčne premoči ter elektrizirani od bojnih krikov. Skušajo nas obkoliti, čeprav so pod hudim ognjem. Toda našim uspe, da vzamejo na muho jedro uporniškega oddelka, ga poženejo v beg in mu zadajo hude izgube. Od naše strani sta bila ranjena dva prostovoljca. Komunisti so imeli čez ves dan 13 mrtvih, 7 ujetnikov, na terenu pa so pustili obilen plen, municije in orožja.

Brigadir Lussardi, slovenski prostovoljec Remic, junaška in požrtvovalna tovariša, bolj kot kdaj vaju danes čutimo med sabo!

Cacciatore O. Giorgio Corradi.

Umetniški »Ludi luveniles«

Visoki komisar je prisostvoval tekmovalju ljubljanske mladine

V dvorani GILL-a, ki je bila spremenjena v umetniško delavnico in v odgovarjajoči obliki okrašena in urejena, je imela slovenska mladina svojo prvo umetniško prireditve.

GILL je v okviru svoje pristojnosti in posebnega razumevanja izbral tudi to priložnost, da je dal mladini priliko, da je pokazala svoje umetniške sposobnosti. Prireditvi je prisostvoval tudi Visoki komisar v družbi zveznega podpoveljnika in drugih oblastnikov, da bi se prepričal o poteku tekmovalja.

Štirideset mladeničev in mladenk je z vidnimi simpatijami sprejelo Ekse. Grazioli. Visoki komisar je se vidno zadovoljen zanimal za posamična dela, pohvalil tekmovalce in izražal pohvalo organizatorjem. Tekmovalci so bili razdeljeni v skupine, upoštevajoči pri tem starost kakor tudi stopnjo izvežbanosti.

Predmeti tekmovalja so bili sledeči: Mrtva

nrava, oblikovna umetnost in študij po naravi. Vsakemu je bilo dano na prosto, da si je izbral obdelavo s svinčnikom, ogljem, peresom ali barvicami. Posebno pozornost je med obiskovalci in ocenjevalno komisijo vzbujal mladenič Mikec Stanko, najmlajši izmed tekmovalcev. Njegovo delo »Belo in črno«, kompozicija z verskim motivom, dokazuje, da je fantič umetniško močno nadarjen in da bi njegove sposobnosti zaslužile nadaljnje vzgoje.

Zaradi sigurnosti in natančnosti, s katero so bila izvedna, so odmeve vredna dela s svinčnikom Debeljaka Ludvika, Staudacher Traute in Muck Marlene. Zanimiva so bila tudi dela Tomšič Erne in Beštra Augusta zaradi svetlobnih učinkov in harmonije barv.

Mlademu Debeljaku Ludviku, ki je reproduciraj Jakopičovo posmrtno masko, se je dalo lepo posrečiti.

Preizkušnja, ki so jo prestali ljubljanski otroci na tem prvem umetniškem tekmovalju, je posebno zanimiva. Priprani smo, da bodo še napredovali in zato želimo mladeničem in mladenkam, ki stopajo v življenje obdarjeni s takšnimi sposobnostmi, da bi se jim posrečilo doseči izpolnitev njihovih nad in doseči cilj, ki jim ga je usoda namenila.

Uvozni in izvozni kontingenti

Da bi mogli dobiti od Ministrstva za izmenjave in valute potrebne kontingente, se vabijo vsi zainteresirani, da predložijo Pokrajinskemu svetu korporacij najkasneje do 8. junija t. l. svoje vloge za blago, katero nameravajo uvoziti iz inozemstva v drugem semestru tega leta.

V vlogah posameznih tvrdk mora biti blago navedeno po vsaki vrsti posebej z navedbo količine, kakovosti, vrednosti, države izvora, ter mora odgovarjati stvarni potrebi tvrdk v sorazmerju z njihovim poslovnim obsegom na ozemlju Ljubljanske pokrajine, ker je izključeno, da bi se moglo uvozno blago kot tako izvoziti v notranjost Kraljevine.

Poleg tega naj tvrdke do istega termina sporočijo tudi količine blaga, uvoženega iz drugih pokrajin Kraljevine in katero nameravajo izvoziti v inozemstvo v drugem semestru t. l.

Vremenska napoved 3. junija (četrtek):

spremenljivo, a tudi sonce; možnost manjših krajevnih padavin, podnevi vetrovno.

4. junija (petek): isto.

Zbor občinskih poveljnikov GILL-a

Ljubljana, 2. junija.

Na ukaz zveznega poveljnika je podpoveljnik sklical sestanek občinskih voditeljev. Zvezni podpoveljnik je navzočim podal smernice in potrebna navodila ter razložil razne naloge, ki jih je treba izvesti, od izdajanja članek izkaznic pa do vključitve, o zdravstveni pomoči in kulturnem delu, dalje o delovanju in ureditvi šoli odrasle mladine, o šolskih kuhinjah, zdravstvenih kolonijah ter poletnih in zimskih taboriščih. Navzočni tajnik je prisotne vzpodbudil k vestnemu opravljanju važnih nalog, posebno pa tehničnega in podpornega značaja. Sestanek se je začel in končal s pozdravom Duceju.

Izredni komisar v Starem logu

Za izrednega komisarja v Starem logu je imenovan g. Šiferer Janez.

Nočna ploha in živilski trg

Ljubljana, 2. junija.

Junij je poletni mesec, ko pade za oktobrom v ljubljanskem deževnem območju največ dežja. Je tudi mesec lokalnih neviht in nalivov. V tork je bilo izredno vroče in sončno. Proti večeru se je začelo močno oblačiti in ob 19.40 so padle prve kaplje dežja. Deževalo je nato do 20.40. Toda pozneje od polnoči do 1.40 zjutraj se je nad mestom in okolico vila silna ploha. Besnel je vihar. Šreča je bila, da ni padala toča. Silna ploha je zelo potlačila v okolici razna žitna polja, kjer so letos vsa žita lepo kazala. Davi so bile mnoge njive pšenice, rži in ječmena hudo poležane. Da je bil naliv res močan, kažejo podatki ombrografa na meteorološkem zavodu. Padlo je 15,2 mm dežja.

Nočna ploha je osvežila ozračje. Na živilskem trgu, kjer so lepe akacije ali kakor jim pravijo po domače robinje, že odvetle, se je že zgodaj začelo tržno življenje. Na jerbese in jerbaze, na košare in košare je bilo domače glavne solate vseh vrst, tako majniške kraljice, kakor tudi ajserice. Bila je po 6 lir kg in pozneje še celo nekoliko cenejša, ker je bilo solate res v velikem obilju. Na trg prihaja že domača, sicer drobna čebula poleg domačega česnja, ki je tudi še droben. Gospodinjje si že lahko kupijo novi peteršilj in novi korenček. Oba sta drobna.

Na prostoru za semeniščem ob stolni cerkvi je neka žena prodajala borovnice. Prinesla je na trg primerno košarico borovnic, ki so bile po 8 lir liter. V tork pa je neka druga ženska prinesla na trg prve rdeče jagode. Trg je splošno kazal običajno sliko in vrvenje, kakršno je navadno pred vsakim praznikom.

GOSPODARSTVO

Prva hrvaško-slavonska sladkorna industrija v Osijeku je lansko leto zaključila pri glavnici 30,8 milij. kun z dobičkom 5,9 milij. kun (1941 2,8 milij. kun za 9 mesecev) in predlaga dividendo 8 kun netto (6,30).

Kmetijski obrati v Srbiji. Srbsko kmetijsko ministrstvo je odredilo, da se morajo popisati vsa srbska kmetijstva, zlasti pa posajena in posejana površina vseh obratov, da se tako dobe podatki za ukrepe v smeri povečanja proizvodnje in pravične razdelitve.

Zigovanje bankovcev na Finskem. Finski finančni minister je te dni naznanil nove ukrepe za zmanjšanje obtoka bankovcev. Med drugim bo odredeno zigovanje bankovcev, ki se nahajajo v obtoku, nadalje bodo razpisana obvezna državna posojila.

Sodbe vojaškega sodišča

Vojaško vojno sodišče v Ljubljani je obsodilo na dosmrtno ječo Štrausa Antona iz Kostanjevice, roj. 13. 9. 1902, Kofalta Mateja iz Osojnika, roj. 16. 8. 1880 ter Mrčiča Franca iz Osojnika, roj. 15. 10. 1908.

Vsi ti so bili obtoženi pripadnosti k prevratni organizaciji, ki je imela namen, da z nasilnimi sredstvi prevrne gospodarski, socialni in politični red v državi, dalje, da so bili člani oboroženih tolp z istimi nameni; Kofalt in Mrčič, sta bila posebej obtožena, da sta izvajala prevratno propagando, Štraus pa posebej, da je sodeloval pri nasilni odvedbi in usmrtnitvi Koretič Jožefe, ki je bila ustreljena.

z navedbo države, v katero nameravajo dotično blago izvoziti, kakor tudi količino, vrednost in kakovost dotičnega blaga.

Opozarja se, da se vlog, ki bi dospela po gori navedenem terminu ne bo moglo upoštevati.

Vabijo se naslovna Združenja, da na gornje opazre vse prizadete tvrdke.

Zadeva je nujna.

Pokrajinski svet korporacij.

37

okolje veliko nezadovoljstvo proti sedanjemu stanju, ki jih je spravilo ob vse privilegije. Tisti pa, ki niso imeli teh dednih privilegijev, so se pritoževali nad krivicami in družabnimi neenakostmi. Izvzemni redkih podedincev, je sloj intelektualcev, od največjega pisatelja do zadnjega podeželskega zdravnika, bil popolnoma prežet z revolucionarnimi idejami. Ker so v tem stanju bili številni plemiči, ki so imeli mnogo sorodnikov, so se te ideje zelo hitro širile. Vlada, predvsem dvor, so še vedno verovali v stare tradicije plemstva, ki je bilo vedno zvesto vladarju. Resnica pa je bila popolnoma drugačna in carica je to slutila, ko je delžila vse rusko plemstvo nelojalnosti. Njeno nezaupanje je bilo potlačeno, toda nikakor ne brez podlage.

Videli smo, da je plemstvo, ki je navidez tvorilo popolnoma določeno plast velike družabne piramide, v resnici bilo pomešano s tretjim stanom, ki je že uveljavljati svojo politično moč s tem, da je obvladal javno mnenje. Ta mešanica je postala še bolj zapletena zaradi nenadnega industrijskega razvoja. Osebnost, ki je bila nova za Rusijo, poslovni človek, je zamajal vso socialno zgradbo. Ker je imel v svojih rokah moč denarja, si je hotel pridobiti čast in prva mesta v najvišji družbi. Najvišja družba pa se je zbirala okrog dvorja, ta pa je bil zaprt za te novince, kajti stopnje, po katerih se je moglo dospeti do vrha, je bilo mogoče doseči samo v državni službi, nikakor pa ne v poslovnem življenju. Iz tega je izvirala velika nevolja, ki je še povečala število pritožb proti vladavini. Rusija, ki je bila še pred nekaj leti skoraj izključno po deželskega dežela, je naglo začela postajati industrijska. Polagoma se je začel »avizirati« sloj kapitalistov in ti so bili že takoj v začetku pahnjeni v boj, ki je bil nasproten vladni in je po silni razmere postal zaveznik revolucionarjev, katere je podpiral s finančnimi sredstvi, ki jih je imel na razpolago. Dvor nikdar ni mogel doumeti, da bi bilo mogoče ta kapitalizem z lahko pritegniti nase, če bi njegove interese vezali s koristnim konservativnega sloja, da bi pa postala ena izmed varnejših sil, če bi se usmerila proti revolucionarnim slojem. Carica bi po svoji angleški vzgoji mogla to zadevo bolje razumeti. Dobro

je vedela kako je znala angleška aristokracija prilagoditi lastne tradicije velikim gospodarskim spremembam 19. stoletja. Toda ona nikakor ni mogla razumeti, da bi bila kakšna sorodnost med razvojem zahodnih držav in razvojem Rusije, ker je bila kakor hipnotizirana po prividu neresnične piramide, katere temelj je tvoril mužik, pravi in edini nosilec narodnega duha. Ko je torej carica začela vplivati na politično življenje v državi, je ta vpliv bil vedno nasproten libe-

ralizmu, ki so ga predstavljale gospodarske in intelektualne sile države. Ponoviti moramo, da carica opravičuje njena popolna nevednost o dejanskem stanju in da so se njenemu zmotnemu mnenju pridruževali mnogi, katerih pa ni mogoče na enak način opravičiti.

3. Sovražne sile.

Glavna napaka je bila v tem, da so vladajoči krogi spravljali v isto vrsto vse tiste, ki so tvorili opozicijo. Obstojale so težnje, ki so bile popolnoma upravičene in ki bi prej ali slej morale biti uresničene. Nekatera nezadovoljstva bi bilo mogoče z lahko pomiriti; nekatere utopistične sanje bi se dale narediti neškodljive; nekatere osebne in skupne koristi bi bilo mogoče izkoristiti. Toda v splošnem so vodilni krogi smatrali kot prevratne elemente vse, ki niso sprejeli uradnega nauka, ki so ga navdihovale slavofilske teorije, ki so idealizirale vse rusko preteklost in videle njeno veličino v popolni ohranitvi vseh njenih izročil. Ta nauk je bil na višku za časa Aleksandra III., ko se mu je posrečilo, da je z odločno kretnjo izpeljal državno ladjo iz viharja, ki se je pripravljala že ob koncu vladavine Aleksandra II. A doba miru, ki jo je na ta način dosegel, je bila varljiva. Vlada Aleksandra III. ni prinesla nikake rešitve važnih vprašanj, ki so težila deželo, pač pa je videz miru utrdil optimizem konservativcev, ki niso hoteli slišati o nikaki prilagoditvi novim zahtevam. V notranji politiki dežele se je mnogokrat pozabljalo na to, da je treba ločiti nasprotno sile za jih obvladati in zato so se te sile združile v množično celoto, ki je postajala vedno bolj nevarna vladavini.

Eksc. Grazioli pregledal socialne naprave, mestna zaklonišča in Navje

Skrb Eksc. Visokega komisarja za odprta ljudska kopališča in za otroško igrišče v Tivoliju — Med pregledovanjem zaklonišč je Eksc. Grazioli obiskal živilski trg

Eksc. Grazioli je že z mnogimi obiski po različnejših ljubljanskih socialnih in zdravstvenih ustanovah pokazal svoje veliko zanimanje za socialni razvoj najširših delovnih slojev ljubljanske prebivalstva in je tudi svoj pregled v sredo dopoldne posvetil prav istemu namenu. Na lastne oči se je hotel prepričati, kako napredujejo priprave za ljudsko kopališče v Kolesiji in zlasti urejanje brezplačnega ljudskega mestnega kopališča, ki bo začasno urejeno ob Spici. Po pregledu otroškega igrišča v Tivoliju, ki bo kaj kmalu že lahko služilo ljubljanski mladosti, je pregledal Eksc. Gra-

jela in pozdravila ljubljanski župan general Rupnik in podžupan comm. Tranchida. Kopališče ima dograjena že oba bazena, enega za plavalce, manjšega pa za neplavalce in mladino. Načrte za nadaljnjo ureditev je tolmačil višji inšpektor comm. ing. Farina. Za dograditev kopališča je že nakazanih 2.600.000 lir in tudi čistilna naprava je že naročena. Eksc. Grazioli je poudaril željo, da bi se kopališče čimprej uredilo v toliko, da bi moglo služiti ljubljancem in naročil, naj se vsa proračunska dela in predpriprave izvrše z največjo naglico.

Eksc. Grazioli v razgovoru s gospodinjami na živilskem trgu.

zioli. Kako so urejena in kako se še pripravljajo sodobna letalska zaklonišča v najrazličnejših delih mesta. Med temi pregledi je tudi obiskal živilski trg, kjer se je ljubeznivo porazgovoril s kupci in prodajalci in končno obiskal sedaj že izredno lepo urejeno Navje, kjer so grobovi zaslužnih Slovencev, ki spe tam med zelenjem svoj večni sen.

V Kolesiji

Davi je Eksc. Grazioli najprej obiskal še nedograjeno kopališče v Kolesiji, kjer sta ga spre-

Na sobotni slovesnosti na Rakovniku je bil najbolj ganljiv prisor, ko so sliko Marije Pomagaj odnesli s oltarja.

Brezplačno kopališče ob Ljubljani za vse

Drugi obisk je veljal velikemu ljudskemu kopališču, ki ga pripravlja mestna občina na obeh bregovih Ljubljane od Spice do pruskega mostu. Ze sedaj je videti, kako delavci postavljajo ob bregu klopice; več malih kabin je že postavljenih z vsemi potrebnimi pritliklinami, tudi dva lesena bufeta sta že na mestu. Ljubljanski župan in strokovnjaki gradbenega urada so tolmačili podrobne načrte za to kopališče. Najvažnejše bo pač to, da bodo takoj nad pruskim mostom z nizkim jezom pregradili vso Ljubljano, tako da bo od mostu pa do Spice v tlakovani strugi voda nekoliko višja, primerna za otroke in neplavalce. Ker je že lanska zasilna ureditev veljala 25.000 lir, bo letos mogoče najnujnejše urediti s približno isto vsoto. Eksc. Grazioli je naročil, da je vsekakor treba postaviti še dve veliki leseni stališnici za moške in ženske, da je treba kopalni prostor ograditi, postaviti nekaj prh in vodnjakov s pitno vodo, očistiti kamnite brezine trave in plevla in za otroke navoziti zadostno množino mivke, tako da bodo imeli zasilno plažo. Naročil je tudi, naj se postavi zadostno število obsejalnikov za obleke kopalcev, ter izrazil svoje zadovoljstvo nad do sedaj opravljenim delom in pohvalil ukrep, da bo kopanje na tem kopališču mestne občine brezplačno.

Skorajšnja otvoritev novega otroškega igrišča v Tivoliju

Pri ogledu otroškega igrišča v Tivoliju je tolmačil podrobno ureditev že skoraj pripravljenega igrišča ing. arh. Kobe. Eksc. Grazioli se je zanimal za dela, ki so v teku.

Posebno pa je opozoril, da je treba z začasno posebno ograjo ločiti otroško igrišče od ribnika, ki bo kasneje zavarovan z gosto živo mejo. Podrobno se je zanimal tudi, kako bo urejen paviljon ob ribniku, ki ga prav sedaj prezidavajo in bodo v njem napravili garderobo in potrebne pritlikline. Pohvalno se je izrazil o lepo urejenem zgornjem delu, kjer je majček vodometek, ki bo obiskovalcem lahko gasil žejo in ki napaja pristočno urejeno čofotališče za najmlajše. Posebej je naročil Eksc. Grazioli, naj se otroško igrišče čimprej odpre, najkasneje pa julija, čeprav še ne bi bilo vse urejeno tako, kakor določajo načrti.

Glavno je, da bo igrišče temeljito zaraslo s travo in to bo že v enem mesecu.

V zakloniščih mestne občine

Eksc. Grazioli je nato pregledal celo vrsto protiletalskih zaklonišč v mestu. Najprej je obiskal zaklonišče v pobočju Gradu za magistratom. Tu sta pričakovala Eksc. Grazioli viceprefekt David, predsednik odbora za protiletalsko zaščito in tajnik polkovnik Tombolan Fava z ostalimi sodelavci. Po ogledu lepo obokanih, razsvetljenih in urejenih zaklonišč globoko pod pobočjem ljubljanskega Gradu, si je Eksc. Grazioli ogledal dela za zaklonišča na Valvazorjevem trgu, na trgu Roma, na Kongresnem trgu, v Kresiji, trimostovju, Mestnem domu, v palači Bata in Slon.

Povsod se je zanimal za vsa zaščitna dela, pojasnila sta mu pa dajala viceprefekt David in polkovnik Tombolan Fava, ki sta ga povsod pri pregledu spremljala. Kakor povsod, je tudi tukaj Eksc. Grazioli izrekel priznanje za uspešno in hitro delo ter naročil, naj se vsa ta gradbena dela, ki služijo v prvi vrsti varnosti ljubljanskega delovnega ljudstva — saj bodo skoraj vsa ta zaklonišča služila le pešcem, ki bi jih presenetil letalski napad na cesti — nadaljujejo z vso odločnostjo.

Med gospodinjami na trgu

Iz Kresije je Eksc. Visoki komisar krenil mimo stolnice in semenišča na živilski trg, kjer se je ustavil pri posameznih prodajalcih in prodajalkah, se z njimi razgovarjal ter podrobno izpraševal kupce, kaj morda pogrešajo. Kupci, največ gospodinje, so spoznale Eksc. Visokega komisarja, ga priščno pozdravile in se zgrnile okrog njega ter izražale svoje želje. Eksc. Grazioli se je podrobno zanimal, katere zelenjave bi bilo treba več. Dal je navodila, da bi sezonsko sadje prihajalo v čim večji možni količini na trg, da bi se lahko prodajalo po določenih cenah in da se odstranijo neprilike, ki ovirajo redno razdeljevanje istega prebivalstvu.

Obisk na Navju

Končno je Eksc. Grazioli obiskal s spremstvom Navje, kjer mu je tolmačil sedanjo ureditev mestni inž. arh. Spinič. Eksc. Grazioli se je podrobno zanimal za posamezne grobove in ko je videl grob staršev univ. prof. arh. Plečnika, je počastil njihov spomin. Podrobno se je zanimal za grobove velikih Slovencev, kakor Kopitarja, Levstika, Vodnika, Jurčiča in drugih. Ob grobnici dr. Antona Korošca in dr. Frana Kulovca se je ustavil za trenutek in počastil spomin obeh velikih mož. Podrobno je ogledal ureditev Navja in se pohvalno izrazil o lepi zamisli, ki je sedaj že v glavnem urejena. Nato se je Eksc. Grazioli po prišrnem slovesu od drugih predstavnikov odpeljal nazaj v vladno palačo.

Iz gospodarstva

Italijansko-slovaški trgovinski sporazum. — Slovaška je sklenila z Italijo nov trgovinski sporazum, ki bo veljal do 1. aprila 1944. Novi sporazum nekoliko znižuje italijanske kontingente za izvoz tekstilij in slovaške kontingente za izvoz lesa in celuloze. Obseg trgovine je določen na približno 700—800 milij. slovaških kron. Novi sporazum določa tudi stalnost cen v izmenjavi.

Reorganizacija zbornice na Hrvaškem. Ze aprila lanskega leta je izšel na Hrvaškem zakon, ki je predvideval za vso državo samo po ene zbornice za trgovino, obrt, industrijo ter denarne in zavarovalne zavode. Reorganizacija bi se morala izvršiti do konca lanskega leta, dočim je sedaj podaljšana do srede letošnjega leta. Doslej je izvedena samo reorganizacija obrtne zbornice, čeprav ima največje število članov in so v njej včlanjena najmanjša podjetja. Novo predsedništvo vsedrjavne obrtne zbornice v Zagrebu je razpustilo obrtni zbornici v Osijeku in Sarajevu ter obrtni odesk skupne zbornice v Dubrovniku, katere je spremenilo v pokrajinske ekspoziture in ustanovilo tudi potrebne število nižjih organizacij v pokrajini. Tudi obrtna združenja so bila reorganizirana v smislu novega zakona.

Finska industrija lesenih hiš. Ze tri leta dela na posebni podlagi finske industrije lesenih hiš. Okoli 30 tvornice ene peča z gradivijo lesenih hiš, ki se lahko montirajo na poljubnem mestu in 20 teh podjetij pripada delniški družbi »Lesena hiša«. Tvornice izdelujejo za sedanje čase potrebne 2 do 16-druške hiše, barake, skladišča, šotore iz upognjenega lesa itd. Izvozna vrednost teh hiš je lani dosegla vsoto 1 milijarde finskih mark. S tem so postale lesene hiše najvažnejši finski izvozni proizvod. Finska sedaj izdeluje več prenosnih lesenih hiš kot Švedska, ki je bila prej največji proizvajalec. Družba sedaj dobavlja tudi lesene hiše za Finsko. Hiše se sestavijo na osnovi kvadratne izmere, pri čemer je vzeta po nemškem vzgledu za osnovo enota 125 ali 62,5 cm.

Usodna zamenjava

Na več načinov je možno kako stvari nasprotovati. Najpreprostejši in najbolj navaden je natin, ko slo, ki se stavlja pred tebe kot predmet, spodbijaš kot slo, opozarjaš na njegovo bistvo in kažeš na pogubne posledice.

Je pa še drug način borbe proti zlu, ki pa ni iskren in dejansko pomaga tistemu, o katerem pravi, da mu nasprotuje. Stvar se napada ne zaradi zla, ki ga po svojem bistvu vsebuje, temveč zaradi kakih postranskih okoliščin, ki jih ima zlo, a ki bi brez njih ne spremenilo svojega bistva in ostalo to, kar je. Če kdo obsoja roparski umor ali vlom zato, ker tehnično ni bil dobro izveden in ker se ropar ni oziral na vsa pravila vljudnosti, medtem ko je izvrševal svoj posel, je to res nasprotovanje. Toda vendar s tem slojin ni obsojen, temveč le neke zunanje okoliščine, ki nanje zločin ni bistveno navezan. Če kdo obsoja komunizem zaradi tega, ker se ta ni znal izogniti raznim zločinom in ker je bil toliko nestrepen, da je šel s svojim nastopom prezgodaj na dna, je tudi to neko nasprotovanje. Prav tako je nasprotovanje, če kdo ni zadovoljen s osebam, ki so se vrinile v vodstvo partizanskega nastopa. Dalje je še vedno nasprotovanje, če kdo obsoja politično načrte komunistov in se zgrata nad raznimi sovjetskimi republikami in njihovimi mejami, ko bi si jih on raje drugače zamišljal. Toda pravo nasprotovanje to vendar ni. Nasprotno: prav za prav je to le podpiranje. Kdor namreč nasprotuje le postranskim in ne bistvenim okoliščinam, ki jih sam smatra za zgrešene, s tem izloča ali skuša izločati razne napake, ki za komunizem niso bistvene, a tem pa naravno pomaga bistvu komunizma samega.

Komunizem je namreč v svojem bistvu svetovni nazor, ideja, ki obsega vsega človeka, njegovo misljenje, hotenje in čustvanje. Ta ideja pa je izrazito materialistična in borbeno protibozna. Bistvo in osnova, iz katerega izhaja vse prizadevanje komunizma, je ateistični materializem. Ni torej njegov nasprotnik, kdor temu bistvu ne nasprotuje. Lahko je nasproten raznim dejanjem, ki jih komunizem povzroči in ki slabo odjeknejo v javnosti. Lahko je tudi nasproten njegovemu političnemu pojmovanju, lahko nasproten organizacijskemu ustroju njegovega nastopa, a kljub vsemu temu še ni njegov nasprotnik, temveč celo zaveznik, ker s tem, da se bori proti zlorabam komunizma, podpira bistvo komunizma samega, ki je zlo. Le kdor postavi idejo proti ideji, duha proti materiji, božjo zamisel sveta proti brezbožni, edino o tem moremo reči, da je resničen nasprotnik komunizma.

Očitno se je namreč, da katoličani ne delajo prav, ko se s katoliškega stališa bore proti komunizmu. Z borbo proti komunizmu da se zanaša v Cerkev neko svetno pojmovanje božjega kraljestva, ki stremi po svetni nadoblasti, po političnem vplivu Cerkve. Nasprotovanje, ki ga katolicizem razodeva do komunizma, je torej le nekaka politično preračunana akcija, ki dela Cerkev pravoto, ker jo zavaja v oči ljudi iz njenega srčnega področja, ki je kraljestvo duš, na polje svetnega prizadevanja, ki je Cerkev že tolikokrat škodovala v teku zgodovine. A kraljestvo Kristus ni od tega sveta, zato je vsako nastopanje in vsaka borba katoličanov proti komunizmu v imenu Cerkve ali v imenu katolicizma nekaka potvorba, nekake izdajstvo, ki ihaja iz borbe za politično oblast in za svetne koristi. Tako govorijo nekateri.

Brez dvoma bi bilo to res, če bi bil komunizem zgolj politično gibanje, ki je v svojem zadržanju do vere in do morale vsaj indiferentno. Tedaj bi upravičeno rekli, da se katolicizem ne sme postaviti komunizmu po robu, ker bi s tem segal na področje, ki njemu ni svojsko ter zavajal ljudi k svetnemu pojmovanju božjega kraljestva. Toda dejstva so drugačna. Bistvo komunizma je ateizem, borbeni, materialistični ateizem, ki ima namen, da uniči vsako organizirano religijo in da zatrti tudi v srcu človeka vero v osebnega Boga. Katolicizem ne more ostati indiferenten ob tem gibanju, temveč mora zavzeti proti njemu jasno in nedvoumno stališče, ki ga zahteva njegova notranja vsebina, njegov obstoj. Kljubovanje komunizmu je torej katolicizmu bistveno in se ne more primerjati zgolj politični akciji. Katolicizem nasprotuje vsebini komunizma, in ta vsebina je ateizem. Zato tudi pravimo, da je krščanstvo načelen nasprotnik komunizma.

Kdor bi pa komunizmu nasprotoval iz kakšnih drugih razlogov, ki niso usmerjeni proti bistvu komunizma, ni komunizmu resničen nasprotnik. Utegne se večkrat zgoditi, da mu na ta način celo pomaga, ko ga vodi le do spoznanja, kje naj popravi svoje napake, da bo bolj uspešno uveljavljal svojo pogubno vsebino.

Hiša se lahko sestavi na osnovi enostavne risbe kot načrta. Načrte imajo, da bi izdelovali tudi tipizirana gospodarska poslopja.

Tvornica sladkorja v Črvenki (Bačka). Glavnica 6. rezerve 12, brutodonos 24,1 milij. čisti dobiček 0,472 milij. pengö.

KULTURNI OBZORNIK

Traktati sv. Ciprijana

Svetege Cecilija Ciprijana izbrani spisi. Drugi del: Traktati. Dodatek: Diakona Pontija Ciprijanove življenje. Poslovenil dr. Franc Ksaver Lukman. (Cerkvenih očetov izbrana dela.) V Ljubljani 1943-XXI. Str. 280. Založila Ljudska knjigarna v Ljubljani. Cena broš. 50, vez. 62 lir. V vrsti izbranih del cerkvenih očetov nam je umiv. prof. dr. F. K. Lukman oskrbel nov zvezek, ta sicer tokrat deset razprav ali traktatov znamenitega kartaginskega škofa in mučenca sv. Cecilija Ciprijana (u. 258). Vse traktate je Ciprijan, bivši retor, zasnoval po pravilih klasične retorike kot velike govore. Prevajatelj nam je njih vsebine napravil lahko pristopno z uvodi in s podrobno razčlenitvijo (1—32) in z opombami pod črto.

Za ta zvezek moramo biti g. prevajalcu še posebej hvaležni. Obsega namreč razprave o važnih duhovnih vprašanjih Ciprijanove dobe, ki jih je sprožila takratna izredno ostra in usodna borba v javnem življenju. Ko bereš te epise, vedno jasneje spoznaš resnico, da ni nič novega pod božjim soncem. Podobna vprašanja in iste težave namreč čutimo tudi mi danes. Še več! Trditelj sme celo, da duhoviti in borbeni svetnik tretjega stoletja v mnogem kaže na vire gorja tudi naših dni in v marsičem rešuje tudi vprašanja naše dobe. Zato je ta knjiga pomembna ne le za dušne pastirje, ampak za vse, ki se trudijo za dvig življenja v družbi in družini.

Da nekoliko približam pomembnost vsebine tega zvezka, naj podam nekaj misli iz posameznih razprav.

1. Denatu (39—52). Ciprijan je spoznal krščanstvo šele kot uveljavitelj v odvetniškem poklicu. Kasneje je spoznal, da bo pogana, ki je uživala

življenje, so ga obhajali dvomi o prenavljanju moči krščanstva: »Ko sem se bival v temi gluhe noči in ko sem se še zibal na nemirnih valovih sveta in dvomeč blodil po zmotnih stezah, ne vedo, čemu živim, resnici in luči tul, se mi je, kakršnen sem takrat bil, delo kaj težko in trdo, kar mi je božja dobrotljivost za rešitev obetala... Kako se je mogoče, sem dejal, tako spreobrniti, da se kar na mah slede, kar je prirojeno in je po lastnosti naravne snovi ostarelo ali se je po dolgi navadi že zdavnaj vraslo? Oboje je pognalo globoke in daleč noter segajoče korenine« (40).

Dal se je krstiti. Z vso svojo ognjevitost naravo se je oklenil božjih milosti. Začutil je v sebi novo moč: »Na čudovit način je postalo trdna gotovost, kar mi je bilo dvomljivo, se je odprlo, kar mi je bilo zaprto, se je razjasnilo, kar je bilo temno, se mi je zazdelo lahko, kar sem prej imel za težavno, mi je postalo izvršljivo, kar sem menil, da ni mogoče« (41). Čutil se je silno srečnega. Svojo srečo je želel razodeli tudi drugim. To skuša doseči s svojo izpovedjo v obliki dvogovora s prijateljem Donatom, ki je tudi postal kristjan. V njem priznava, da se še vedno porajajo v njem viharji, a zdaj ima sredstva za zmago. Obsežno in psihološko mojstrsko popisuje premnogo suženjstva duha in srca, ki so zajela toliko ljudi. Podoba našega časa najdeš v tem popisovanju. Končno kaže pot k sreči in miru: »Samo en mir je spokojen in zanesljiv, samo ena varnost je trajna in trdna: če se kdo umakne vrtincem vzemirja, jočnega sveta in se zasidra v resničen pristanu. Tak povzdiguje svoje oči od zemlje k nebu; pripuščen h Gospodovi milosti in s srcem svojemu Bogu blizu, se raduje, da je njegovemu čustvu tuje, kar se drugim zdi v življenju vzvišeno in veliko. Ničesar ne more terjati od sveta, ničesar želi, kdor se vzdigne nad svet. Kako stalna, kako neomajna varnost, kako nebeška obramba večnih dobrin, če se oprostiš svetnih mrež in zank, če se za svetlobo večne nesmrtnosti očistiš zemeljske usedline« (51).

2. Vedenje devie (53—71). V tem pastirskem pismu nastopa Ciprijan že kot škof, poln očetovske skrbi za svoje vernike, zlasti za tiste, ki so poseben okras Cerkve: »Zdaj govorimo devicam; kolikor višja je njih čast, toliko večja je skrb zanje. One so svet na delu Cerkve, dika in kras duhovne milosti, veseli naraščajo, popolno in neokvarjeno dolo slave in časti, podoba božja, ki se ujema z Gospodovo svetostjo, sijajnejši del Kristusove črede« (55).

Pismo je bilo potrebno. Prevajatelj pravi v uvodu: »Nebrezdana ničemurnost in neizbirni pohlep po zabavah in udobnostih sta takrat hromila in hromila danes moralno moč in odpornost krščanske mladine, sta si takrat izmišljala in si izmišljata danes zmeraj novih izgovorov in opravičil« (5). Pismo nam pa tudi kaže, kako visoko je Cerkev vedno spoštovala ženski svet, zlasti devičstvo. A čim višja je čast, tem večje so dolžnosti.

Škof Ciprijan device opozarja, da so naša telesa božji templji, v katerih prebiva Bog svet Duh. Zato naj skrbno varujejo čistost: »Zdržnost in čistost pa ni zgolj v nedotaknjenosti mesa, marveč tudi v spodobnosti in skromnosti obleke in okrasa, da je neomežena sveta po telesu in po duhu« (56). Nato duhovito razpravlja o ženskih letipilih tretjega stoletja. Tudi v tem je sodoben. Kajti med novodobnimi letipili ne najdeš, česar bi ne poznal že Ciprijanov čas. Škof resno pristavlja: »Oči dražež nakit in nenavadna obleka in zapeljivo razkazovanje lepote pristoji samo hotnicam in nečistnicam, in navadno se nobena dragoceneje ne lišpica ko tista, ki je nje sramežljivost poceni« (62). Končno škof Ciprijan ves zaskrbljen opozarja na nevarnost za čisto življenje in daje nasvete, kako se čistost ohrani. Koliko klenega, resnega in rešujočega bi v tem pismu našle matere, pa tudi dekleta našega časa!

3. Padli (72—100). Edikt cesarja Decija je leta 249. vsemu prebivalstvu cesarstva ukazal, naj darujejo bogovom. Mnogi kristjani so to iz strahu

pred preganjanjem tudi storili, ali so, ne da bi darovali, dosegli uradna potrdila, da so darovali. Vse te imenuje škof Ciprijan »padlec«. Mnogi padli pa so se že med preganjanjem želeli vrniti v Cerkev. A pot v Cerkev nazaj je zahtevala dolgo in resno pokoro. Nekateri padli so se tej pokori upirali. Potuho jim je dajalo pet duhovnikov in nekaj mučenecv in spoznavalec, ki so terjali, naj se padlim epreleda sleherni pokora. Zaradi tega so nastopili celo proti svojemu škofu, ki je pokoro zahteval. Proti koncu preganjanja je Ciprijan napisal razpravo »Padli«, ki jo je prebral na kartaginski sinodi v maju 251. V njej pojasnjuje težo krivde tistih, ki so padli, in upravičenost zahteve po pokori, ki mora biti tem ostrejša, čim večja je bila krivda. To zahteva pravico, je pa tudi pogoj zvestobe in varnosti za bodoče. Kajti sicer bi prehitro zginili iz njih spomin na pretežko, preveliko pregreho« (83). »Kdor torej grešnika s priljubljenim laskanjem boža, mu daje netivo za greh, ne zatira greha, ampak ga goji... Tako ne sme Gospodov duhovnik varati z zvijačno ustrezljivostjo, marveč mora pomagati z zveličavnimi zdrevili. Slab zdravnik, kdor oteko gnojno rano prizanesljivo otipava, globoko v mesu skriti strup pa pusti, da se dalje nabira! Rano je treba odpreti in prerezati in iztebiti gnulobo in s krepkim lekom zdraviti. Naj nepotrpežljivi bolnik javka in kriči in toži, da ga boli, kasneje bo hvaležen, ko bo čutil, da je ozdravel« (82). — Kdor pa spokornost sam odklanja, je in ostane družbi nevaren. O teh ošabnih nespokornostnih škof govori: »Pred zločinom nepremišljeni, po zločinu zakrnuti; prej ne stalni, potem ne ponižni; ko bi bili morali stati, so se vrgli na tla, ko bi morali pasti in se pred Bogom prikloniti, mislijo, da stojec« (97).

Ciprijan ostro zavrača početje tistih, ki terjajo za padle odpustanja brez pokore: »Obvestvo z izobčnimi imajo za veljavno, verjamejo ljudem zoper Boga, ko Bogu zoper ljudi ne verujejo. Takihle ljudi se varuje, kar se da; tistih, ki so

Droblne novice

Koledar

Četrtek, 3. rožnika: Vnebohod Gospodov; Klodila, kraljica; Zdislava, devica.
Petek, 4. rožnika: Fr. Karačolo, spoznavalec in ustanovitelj reda; Saturnina, devica in mučenica; Arcelj, mučenec.
Sobota, 5. rožnika: Kraljica apostol; Bonifacij, škof in mučenec; Valerija, mučenica.

Zgodovinski paberki

3. rožnika:

I. 1039. je umrl rimsko-nemški cesar Konrad II., prvi vladar iz salijske hiše, ki je vladala v letih 1024 do 1039. Za prvih dveh vladarjev te dinastije je doseglo rimsko-nemško cesarstvo svojo največjo moč in največji obseg, toda za poslednjih dveh pa je zaradi borbe s cerkvijo zopet oslabil. Konrad II. je priključil svoji državi Burgundijo (to je del zahodne Švice in Saonsko-Rhonsko dolino v jugovzhodni Franciji), kjer so ga po smrti tamošnjega kralja izvolili in kronali za svojega vladarja.

I. 1904. je umrl srbski pesnik Jovan Jovanović Zmaj, rojen 1833. leta v Novem Sadu. Najprej je dokončal pravo, nato še medicino in deloval kot zdravnik med drugim v Novem Sadu, Beogradu in Zagrebu. Ves čas se je živahno udeleževal v književnosti in urejeval razne slovenske časopise. Ime Zmaj ima po staršem listu »Zmaj«. Pesniško je rasel ob Branku Radičeviću in narodni pesmi ter ob rodoljubni in svobodoljubni pesmi največjega madžarskega pesnika Aleksandra Petőfija. V začetku šestdesetih let je bil Zmaj že prvi med mladimi srbskimi pesniki in je pesnil pol stoletja.

4. rožnika:

I. 1859. so združene francosko-sardinske čete porazile Avstrijce pri Magenti in jih prisilile, da so se umaknile preko reke Mincio. Poskus zediniti Italijo z lastnimi silami se leta 1848-49 ni obnesel. Habsburška monarhija je bila premočna, zato je Camillo Benso Cavour, ki je prevzel sredi petdesetih let vodstvo sardinsko-piemontske politike začel iskati zaveznikov. Z udeležbo v krmski vojni 1858-1859. je obrnil pozornost evropske javnosti kot tudi diplomatov na italijansko vprašanje. Medtem se je v Italiji razvil med liberalnimi in nacionalnimi strujami močno gibanje za priključitev h Cavourjev politiki in savajski dinastiji. To dokazuje ustanovitev »Narodnega društva« v avgustu 1857. leta, čigar program je bil združiti Italijo pod savajsko dinastijo. Tej misli se je priključil velik del bivših republikancev, med njimi tudi Garibaldi, Cavour je delo pospešil. Julija 1858. se je sestel v Plombièru z Napoleonom III., vsepomnim cesarjem Francozov, ki je želel omajati avstrijski vpliv v Italiji in postaviti francosko mejo na greben Alps. Cesar se je obvezal priiti Piemontu na pomoč, če bi ga Avstrija napadla; načrt je predvideval združenje Italije na federativni osnovi pod vodstvom papeža. To sicer ni bilo v Cavourjevih načrtih, ali za enkrat ni bilo druge rešitve. Piemont se je začel naglo pripravljati na vojno, Angleži, ki niso marali, da bi se povečal francoski vpliv v Italiji, torej v Sredozemlju, soprodelagali razorožitev, v tem težkem momentu so rešili položaj Avstrije, ki so poslali Piemontu ultimati, zahtevajoč takojšnjo razorožitev. Napoleonove čete so prišle v Italijo, se združile s sardinsko-piemontskimi in premagale Avstrijce pri Magenti, tri tedne kasneje pa pri Solferinu.

† Ivanu Lindiču v spomin!

Ob današnji prvi obletnici Tvoje smrti, dragi Ivan, se oglašam v spomin na tiste dni, ko smo pod Tvojo taktirko prepevali naše lepe pesmi Bogu na fast in v veselje naše in naših mokronoških rojakov. Zbral je mlade moči in ustanovil močan moški pevski zbor. Znal je zbuditi zanimanje in veselje za glasbo — saj je sam izborni igral »osli in citre. Naj je bil inteligent, uradnik ali delavec, vse nas je združil v svojem zboru, kjer smo navdušeni sledili njegovim pesmi na mokronoškem koru ali pa pri raznih prireditvah. Koliko lepih spominov nas veže nanj. Bil je neutrujen pevovodja in pevec. Ne malo, ampak nešteto lepih ur smo preživel, ko

je skupno z nami študiral nebroj cerkvenih in posvetnih pesmi.

Nešteto spominov bi lahko povezal v šopek in bi ga položil na njegov grob v spomin nanj in na lepe dni, ki smo jih v pesmi preživel z njim. Ne bom posebej poudarjal, koliko truda, skrbi in žrtve je zahtevalo njegovo delo. Redno vsako nedeljo je vse popoldneve žrtvoval za pevsko vaje, še celo v času svoje hude bolezni je bil neutrudljiv. Ob vsem tem pa je še vedno našel čas za posameznike, da jih je poučeval violino in citre. Ni imel sovražnikov, saj so ga tudi nasprotniki spoštovali in visoko cenili.

Pokojni se je rodil dne 4. julija 1881 v Mokronogu. Bil je čevljarški mojster, vedno priden, natančen, marljiv kot mlavljia. Sodeloval je pri gasilski četi čez 40 let. Bil je odbornik čete, nadalje občinski odbornik, kjer se je toplo zavzemal za koristi občanov, pa naj si je bil izobraženec ali kmet. Bil je tudi v odboru posojilnice. Naročen je bil na vse katoliške časopise in revije. Kot zvest član Katoliške akcije ni zamudil nobene prilike, da ne bi prisostvoval cerkvenim obredom, vsako nedeljo in praznik je pristopil k obhajilni mizi.

Dragi Ivan! Cela vrsta nas je, ki ti dolgujemo iskreno zahvalo in nam vsem je težko, da si nas tako zgodaj zapustil. Priča, kako Te visoko cenimo, je bil Tvoj pogreb, ki je bil eden doslej največjih v mokronoški fari. Naj Ti to zadostuje, da imamo v častnem spominu Tebe kot moža, poštenjaka, kakor jih malo hodi po slovenski zemlji.

Naj Ti bo zemlja lahka, spomin na Tebe bo živél trajno! — A. M.

Izšla je knjižica

Stražar naših svetinj

(univ. prof. dr. Lambert Ehrlich)
Dobi se v knjigarnah in trafikah. 1 lira.

— Misijonski poziv bolnikom za binkoštno nedeljo! Binkošti so praznik sv. Duha, ki se je razvil nad apostole, da so pogumno šli po vsem svetu in učili vse narode ter jih krščevali. Isto misijonsko delo mora še danes nadaljevati sveta Cerkev, katere udje smo tudi mi. Vsak mora storiti zato za misijone, kar more, največ pa premore v Kristusu prenašano in za misijone darovano trpljenje. Zato lepo prosimo vse bolne in trpečje, da vsaj na binkoštno nedeljo svoje veliko trpljenje z veseljem darujejo po namenih sv. očeta za spreobrnjenje nevernikov in razširjenje sv. vere. Kristus jim bo to plemenito žrtev bogato poplačal. Istočasno prosimo vse, ki poznajo kakega bolnika, da ga velikodušno opozorijo na »dan bolnikov za misijone« — binkoštno nedeljo. — Duhovniška misijonska zveza.

— Sprejemni izpiti na II. ženski realni gimnaziji v Ljubljani (v poslopju Trgovske akademije poleg vladne palače na Cesti Viktorija Emanuela III.) se bodo vršili v juliju in v septembru. Učence, ki želijo delati sprejemni izpit za I. razred na tej šoli, morajo vložiti tozadevne prošnje, spisane na taksem papirju (dobi se v trafikah po 6 lir) in naslovljene na ravnateljstvo do 15. junija. V prošnji, ki jo morajo podpisati starši ali njih namestniki, morajo povedati, v katerem roku hoče učenka delati izpit in ji morajo priložiti rojstni in krstni list ter spričevalo o dovršenem IV. razredu osnovne šole. K izpitu se morejo prijaviti učence rojene v letih 1930 do 1932.

— Sprejemni izpiti na III. moški realni gimnaziji v Ljubljani. Prošnje za sprejemni izpit v prvi razred se bodo sprejemale v ravnateljevi pisarni v četrtek, dne 10. junija, od 8 do 12 in od 15 do 17. Prošnje je napisati na taksn papir Lit 6 in nasloviti na ravnateljstvo te gimnazije. Priložiti je treba zadnje izpričevalo in krstni list. K sprejemnemu izpitu bodo pripuščeni učenci, rojeni v letih 1930., 1931., 1932. in 1933. V prošnji je navesti, ali želi učenec delati izpit v poletnem ali jesenskem roku. Dan sprejemnega izpita v poletnem roku se bo javil pozneje. — Ravnateljstvo.

— Acitron — Vam nadomesti svežo citrino. Proizvod Laboratorija Zika.

— Junjska vročina pritiska počasi. Prvi junij je podnevi lahko pritisnil z vročino tako, da so postali kopalci kaj živahni in so bila vsa prosta kopališča močno zasedena. Dnevni temperatura maksimum je bil v torek, 1. junija +24,4 stopinje Celzija, v sredo jutranji minimum +14 stopinj Celzija. Razmeroma visoka temperatura. Bilo je že jutraj soparno. Barometer je padel na 760,5 mm. Od torka do srede 2. junija je padlo

industrijsko knjigovodstvo, komisija in konsignacija, enostavno knjigovodstvo in kartotečno kopirno knjigovodstvo. Drugi del pa vsebuje družbeno knjigovodstvo (javna trgovska družba, komanditna družba, komanditna družba na delnice, delniška družba in družba z omejeno zavezo.)

Knjiga je zelo praktično urejena ter ima veliko grafičnih prilog, ki ponazarjajo praktično rešitev trgovskega knjigovodstva. Namenjena je tako dijakom kakor vajencem in pomočnikom, pa prav tako trgovcem, industrijem, tehnikom — vsakomur, ki potrebuje jasnosti v trgovskih vedah. Cena br. 68 lir, vez. 78 oz. 85 lir.

Slovenska slovnica za Italijane

Pri Antoniu Vallardi v Milanu je izšla v drugi izdaji Slovenska slovnica — Grammatica slovena —, ki sta jo spisala G. Androvic in A. Kacin (str. 175). Prvo izdajo je napisal G. Androvic, ki je znan tudi po svojem velikem slovarju italijanskega jezika za Slovence, drugo pa je popravil prof. dr. Anton Kacin, znani slovnica in sestavljač rezijskega katekizma. Slovnica vsebuje najprej jezikovni sestav našega jezika, oblikoslovje, ki ga praktično in pregledno pojasnjuje, prvi napor pa si je dal sestavljalec z razlago slovenske sintakse, ki je tudi posebno lepo razložena ter predstavlja veliko težkočo za tuja. Tako je oblikoslovje kakor sintaksa obdelal v 112 paragrafih, na kar je dodal posebej še 52 jezikovnih vaj k posameznim oblikam in načinom. Na koncu pa sledi si lahko tuje koristi za prvo potrebo v različnih 11 strani frazeologije ter najnujnejših pogovorov v slovensčini in italijanščini, s katerimi ni položajih. Slovnica je opremljena z naglasi ter zelo skrbno korigirana, kakor tudi tišgarsko postavljena. Knjižica je okusna ter stane broš 16 lir.

v Ljubljani 15,2 mm dežja. Ponoči je bil močan naliv. Omenili smo že, da je bil letošnji maj kakor lanski primerno suh in sončen. Bila pa so leta, ko je prav maj prinašal obilo dežja. Leta 1941 je padlo v 18 dneh 140,1 mm dežja, v letu 1940 je bilo tudi 18 deževnih dni in 134,3 mm dežja. Zelo deževen je bil maj leta 1939, ko je v 23 dneh padlo 274,9 mm dežja. Takrat je bila velika povodenj na Barju in po drugih krajih. Meseci povprečnih padavin za maj znaša 108 mm. Letos v maju ni bil dosežen.

— Aromatizirana jedilna soda — Proizvod Laboratorija Zika.

— Borovnice in jagode. Letos je dobra letina za razne gozdne sadeže, tako za borovnice in rdeče jagode. Po raznih krajih na Golovcu je borovničevje polno lepih jagod. Mladina in mnoge ženske so že začele nabirati borovnice. Tudi na trgu so se že pojavile. Po raznih gozdovih na Dolenjskem je polno rdečih jagod. Topli pomladanski dnevi, ko ni bilo nevarnosti hujših pomeb, so povzročili, da so tudi borovnice in jagode hitreje dozorele.

— Iz zemljiške knjige. Zemljiškooknjižni urad okrajnega sodišča v Ljubljani je v maju zaznamoval 28 kupnih pogodb za celotno vrednost 2.564.400 lir. Prodanih odnosno kupljenih je bilo več stavbnih in drugih zemljiških parcel v Ljubljani in bližnji okolici, kakor tudi več stanovanjskih hiš in vil. Med drugimi so bile zaznamovane večje kupne pogodbe, tako: Galle Ernest, veleposelnik, Ljubljana VII, Vodnikova cesta 43, je prodal Anici Hrovatovini, soprogi bančnega ravatelja v Ljubljani, Postojnska ulica 5, zemljiško parcelo št. 360-15, kat. občina Zgornja Siska, v izmeri 11.534 kv. metrov za 171.000 lir.

— Zanimanje za perutnino. Trenutno ni znano, koliko šteje Ljubljanska pokrajina perutnine, toda I. 1941 so jo cenili na kakih 200 tisoč kljunov in zelo verjetno je, da se je število od tedaj zelo povečalo, zlasti v Ljubljani in v večjih mestih in trgih, ker je perutnina zelo dobičakosna. Glavna perutnina je seveda kokoš, dočim je puranov, rac in gosi sorazmerno manj, čeprav ima Ljubljanska pokrajina

„NAŠA KNJIGA“, LETO IV., ZV. 3

Izšel je

roman sodobnega srbskega pisatelja, avtorja Pokošenege polja

BRANIMIRA ČOSIČA

Dva svetova

(predgovor Milan V. Bogdanović)

Prevedel profesor Franc Jesenovec

Opremil arch. V. Gajšek — 336 strani.

Cena vezani knjigi L 65.—

ZALOŽBA „NAŠA KNJIGA“

LIJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Pred škofijo 5 — Miklošičeva cesta 5

NK

na mnogih krajih pogoje, da bi redila tudi to perutnino. Medtem ko je treba kokoš redno pitati, pa se race, gosi in pure zadovolje poleti kar s pašo na prostem, ker najdemo po travnikih, gosi in race pa tudi v vodi obilo hrane same. Raca je tudi dobra jajčarica. Med kokošmi se pri nas čimdalje bolj uveljavlja štajerka, ki je izvrstna jajčarica, pa tudi leghornka, ki nikoli ne kloče, temveč samo nesé jajca, torej slično kakor kukavica. Jajca teh plemenskih kokoši so seveda dražja kakor običajna za hrano, enako tudi plemenska piščeta dosega visoke cene. Še dražja pa so seveda valilna jajca rac, gosi in pur.

Iz dela in življenja - od tu in tam

S Spodnjega Štajerskega

Razstava spodnještajerskih umetnikov. V zvezi z mladinskimi kulturnimi dnevi od 3. do 6. junija v Mariboru bo prirejena v mariborskem gradu umetnostna razstava, katere se udeležijo naslednji spodnještajerski umetniki: Konstanca Frohm, Johannes Hepperger, Karl Jirak, Fredi Kosič, Jan Oeltjen, Elza Oeltjen-Kasimir, Emil Petek, Pipa Peteln, Ernst Stower, Leopold Wallner.

Poučni filmi na Spodnjem Štajerskem. Mariborski dnevnik prinaša poročilo, da so v zadnjem času vrtili sodobni poučni film o tekstilni industriji, ki je v glavnem obravnaval tkalstvo, a pokazal hkrati vse najvažnejše panoge tekstilne industrije. Povsod, kjer je pomembnejša tekstilna industrija na Štajerskem, so film vrtili, povsod so si ga ogledali obratni vodje tekstilnih tovarn z vsem delavstvom. Vsega skupaj so film predvajali enajstkrat, in sicer v Mariboru, Celju, Laškem, Velikem Pavlu pri Prebrodu in v Ljubljani.

Ogenj v Čretu pri Slivnici. Pred nedavnim je pogorelo posestvo 61 letne Marije Glomeršnik v Čretu pri Slivnici. Ki je reševala orodje in opravo, se je ozgala tako hudo, da so jo morali s hudimi opeklinami prepeljati v bolnišnico.

Smrtna nesreča v kamnolomu. Minuli petek se je v kamnolomu pri Cerkevniku ne daleč od Sv. Lenarta v Slov. goricah zgodila huda nesreča, ki je zahtevala življenje 36 letnega kamnoseka Karla Konovšaka iz Cerkevniškega. Konovšak je v gramozni jami pripravil razstreljevanje kamena, ko mu je po nasrečnem naključju razstrelivo eksplozivno prežgalo. Pobrali so ga hudo potolčeno, po vsem telesu in prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer pa je kmalu nato umrl.

Smrtna kosa. V Mariboru je umrla zasebnica Kunigunda Smodej. Njene zemске ostanke so prepeljali k Sv. Jerneju pri Ločah. Dalje so v Mariboru umrli: žena občinskega tajnika Evgenija Krušič, stara 65 let, 38 letni mehanik Viljem Leskošek in hišna posestnica Marija Snuderl roj. Pišek.

Iz Hrvaške

Hrvaški prosvetni minister govori o usodi partizanskih oddelkov v NDH. Hrvaško in inozemsko časopisje poroča, da je imel hrvaški prosvetni minister dr. Starčević pred dnevi govor v nekem ustaškem taborišču. V svojih izjavah se je bavil z zadnjimi in sedanjimi vojaškimi nastopi proti partizanom v posameznih krajih NDH. Med drugim je poudarjal, da se je stanje v teh krajih — minister misli predvsem Bosno in Hercegovino — znatno zboljšalo. Partizani, ki so dalje časa ogrožali posamezne bosanske kraje, so se morali, razbiti in razkropiti, umakniti niže proti Črni gori. Ostanke partizanov, ki se javljajo še tu in tam v kakem

bosanskem kraju, za redno življenje v dotičnih pokrajinah ne predstavljajo več nobene nevarnosti, ker jih policijski in vojaški oddelki stalno zasledujejo in uničujejo. Glavnina partizanov v Bosni in Hercegovini je uničena. Hrvaške, italijanske in nemške vojaške enice sedaj pobijajo in uničujejo samo še razkropljene partizanske jate.

Ustaška čitalnica. Ob 120. obletnici rojstva dr. Ante Starčevića so v Zagrebu odprli ustaško čitalnico »Dr. Ante Starčević«. Pri tej slavnosti so bili navzoči predstavnik hrvaškega sabora, prosvetni minister ter ostali zastopniki ustaških in vojaških oblasti.

Nov tečaj za funkcionarje Hrvaške kmečke zveze. Od 17. do 27. maja je bil v Zagrebu nov tečaj za funkcionarje Hrvaške kmečke zveze.

Socialna akcija v Derventu. V Derventu so se zbrali tamošnji premožnejši sloji in so med sabo zbrali večjo vsoto denarja, katero so potem razdelili med najpotrebnejše občane.

Pridelek fižola v NDH. Povsod v NDH so letos posadili mnogo fižola. Samo na področju velike župe Posavje (Brod na Savi) so ljudje posadili fižola na prostoru 3500 hektarjev.

Zaposlitev žena in deklet v gospodarskih obratih NDH. Zaradi pomanjkanja moških delavskih moči, javna borza dela v Zagrebu priporoča vsem javnim gospodarskim obratom v NDH naj namesto moških sprejemajo v službo žene in dekleta.

Iz Srbije

Razstava srbskih slikarjev-vojnih ujetnikov. V Beogradu so že pred veliko nočjo odprli veliko razstavo srbskih slikarjev, ki so sedaj v vojnem ujetništvu. Razstava je lepo urejena in pripravljena in so na njej zastopani s svojimi deli številni srbski umetniki. Tudi obisk na razstavi je mnogoštevilen ter so ljudje precej slik že tudi odkupili.

Beograjski župan na obisku v Boru. Za Veliko noč se je mudil v Boru beograjski župan Dragi Jovanović. Obveznikom srbske delovne službe, ki sedaj služijo svoj rok na delu v tamošnjem rudniškem podjetju, je prinesel pakete kot priboljšek za praznike. Darila je dala na razpolago sama beograjska občina.

Sezona v Vrnjački banji. Letošnja sezona v Vrnjački banji je že pričela. Ker pa je pričakovati večjega navala, so oblasti odredile, da sme priti v Vrnje samo tisti, ki ima zdravniško spričevalo, ki predpisuje bivanje in zdravljenje ravno v Vrnjački banji.

V Banatu bodo gojili tudi ricinus. Pred kratkim je prispela v Veliko Kikindovo večja količina ricinusovega semena, ki so ga razdelili med zainteresene. V Banatu nameravajo letos gojiti to novo kulturo na površini 250 jutrov zemlje.

pačdašijo z nevarno družbo, se z zveličavno opreznostjo ogibajte! Njih beseda razjeda kakor rak, pomeneč z njimi se prenaša kakor kuga, škodljivo in strupeno mišljenje mori huje nego preganjanec (98).

(Dalje prihodnjič.)

Praktično knjigovodstvo

Ing. econ. Smrtnik Oskar je s sodelovanjem commerce. Cuka Ivana izdal v založbi »Praksa« knjigo z naslovom »Praktično knjigovodstvo v zvezi s trgovstvom, trgovskim računstvom, kalkulacijo ter organizacijskimi načrti«. Namen te knjige je, knjigovodstvo in vse druge komercialne predmete kakor trgovsko računstvo, trgovstvo (pravo) in gospodarske pojme tako povezati ter prečeti s prakso, da bi iz vsega tega nastala celota, ki bi omogočila delo vsakomur, t. j. novincu in izurjenemu, teoretiku in praktiku. Tako hoče knjiga nuditi vsakomur možnost brez prevelikega napora izobraziti se trgovsko gospodarsko ter tako dobiti teoretično podlago, obenem se pa usposobiti za prakso. Zato čim tesneje vso teorijo povezuje s prakso. Prav ta prehod pa je težaven. In glavni cilj te knjige je: izgraditi ta most ter nuditi samouku tudi z najnižjo izobrazbo, kakor tudi izvežbanemu izobražencu pomoč in izobrazbo na trgovskem polju. Družbeno knjigovodstvo je izdelano v manjšem obsegu, ker ima sestavljač namen izdati še posebno knjigo o družbenih oblikah, zadrgah, bančnih knjigovodstvih, analizi bank itd. Vsa knjiga je razdeljena po metodi v otvoritev, poslovanje, pripravo zaključka in zaključek.

Knjiga (250 str.) je razdeljena na sledeča poglavja: Dvojno knjigovodstvo (starejše italijansko knjigovodstvo, razširjeno italijansko knjigovodstvo s pomožnimi knjigami in tekočimi računi). Dalje: Amerikansko knjigovodstvo s saldankontom in skontom blaga; obrtno in

Kralj Oidipus

na frančiškanskem odru.

Po dolgih letih bomo spet imeli priliko videti znano Sofoklejevo tragedijo, tragedijo »votle ničevosti, kralja Ojdpida. V krepkih, iskanih plastičnih besedah, nam je insp. A. Sovrč prevzel ta biser klasične grške drame. Predstavljali pa ga bodo v ponedeljek, 7. junija, in v petek, 11. junija, ob 7 v Frančiškanski dvorani maturantje klasične gimnazije v Ljubljani.

Ni to usodnostna drama, ker vera v bogove izključuje usodo. Kakor je bil Sofokles sam globoko veren, vdan v voljo bogov, tak je tudi njegov Oidipus. Ker veruje v bogove, zato pravi:

»Prazakoni višji nam vladajo, ni bitje jih smrtno ustvarilo: v sinjah nebeskih rojeni so; Olimpos je oče jim sam.«

Preprosto, a neprekosljivo globoko nam Sofokles pokaže življenje nesrečnega tebanskega kralja Ojdpida. Laios, njegov oče, se je bal strašne prerokbe, da ga bo lastni sin ubil. Zato ukaže izpostavitv otroka v gorah.

Kruta stiska davi mesto Tebe — strašna Sfinx. Tedaj jih reši tujec, Oidipus. V zahvalo mu dajo kraljevsko krono in kraljico-vdovo za ženo. A nesrečni Oidipus ne ve, da je to njegova mati, da je svojim otrokom brat in oče hkrati. Ko hoče najti morilce starega kralja Lajosa, zve, da je to sam. Strašna prerokba se je izpolnila. In za kazen si sam iztakne oči, gre v samotno, na vrh Kithairona, ki mu ga je že oče določil za grob.

Sofokles ni realist. Njegovi junaki so taki, kot bi morali biti. Zivo, brez velikih gest, nam pokaže, kako se njegov junak bori, kako trpi. Podaja nam človeka z dobre in slabe strani, brez olepšavanja.

Veseli nas, da so se maturantje klasične

gimnazije lotili te lepe, a težke drame. Ne pričakujemo igralsko dovršene igre. Režiser gosp. Gregorin in tradicija maturentov-klasikov nam jamčita, da bomo zadovoljni!

Nove knjige

Izšla je zbirka pesmi največjega poljskega pesnika Adama Mickiewicza pod naslovom: Kiteica Mickiewiczovih. Vsebuje dvajset Mickiewiczovih najlepših pesmi, med njimi Oda in mladost, Materi Poljakinji, Farys, več ljubavni in Krimskih sonetov, balad in romane (Trije Budrysi), največ pa je prevedenega iz Gospoda Tadeja (skoraj tisoč verzov) iz I. in II. knjige, celotna III. knjiga ter nekaj Epiloga. Uvod je napisal in pesmi prevel Tine Debeljak (dva Krimska soneta Vojeslav Mole). Kiteica Mickiewiczovih je izšla v bibliofilski izdaji (350 izvodov, izmed katerih jih bo na knjižnem trgu samo 300) s 16 celostranskimi risbami, ki jih je ročno vrezala v cink akad. slikarica Bara Remčeva. Deset knjig bo izšlo z ročno posnetimi uledankami. Knjiga je vezana v domače platno. Danes izid samo naznanjamo.

Še h knjigi: Slomšek, »Blaže in Nežica«. — Knjigi je dodan tudi slovarček Slomškovih izrazov ter natančen komentar manj znanih oseb in dogodkov ter stvari, ki so v izborih. Posebno ta komentar je izdelan z veliko skrbnostjo. Prav na koncu pa je postavljenih nekaj pedagoških, jezikovnih in kulturno-zgodovinskih problemov, ki se vzbujajo izobraženemu bralcu, predvsem pa kolniku, ob branju tega izbora. Ta vprašanja vodijo v globlja razmišljanja nad delom, za katerega pa uvod ponekod ne nudi dovolj opore. Tu tudi popravljamo, da je šolarjev članek o 100-letnici Blažeta in Nežice, ki ga sestavljalec v literaturi ne omenja, izšel v Mohorjevem koledarju v Ljubljani, ne pa v Knjižnem Glasniku. Knjigo kot pomožno šolsko knjigo zelo priporočamo.

Knjižica o pokojnem dr. L. Ehrlichu

Za obletnico mučeniške smrti velikega voditelja akademske mladine prof. Lamberta Ehrlicha, je izšla v salezijanskih Knjižicah (št. 227-28) lepa knjižica z naslovom: »Stražar naših svetinj«, ki jo je spisal dr. J. N. V. V uvodu pisec priznava, da je pisal te besede v bolešči, ki vre in vpije iz globočin slovenske zemlje. Zaveda pa se, da bo ta oris življenja in delovanja ostal nepopoln, veruje, da bo o njem gotovo kdaj napisana knjiga. Premajhna razdalja od smrti in odmerjeni prostor ne dopuščata, da bi v celoti razgrnil veliko podobo velikega moža pred nami, temveč hoče vreti samo sled svetlobni odsev na svetniški lik moža, ki je padel na straži slovenskih svetinj ter da ga ljudje spoznajo v pravi resnični podobi, ne oni, v kateri so ga nekateri klevetali. Sicer pa noče napadati, temveč samo spodbujati k molitvi za vse, ki so v zmoli.

S takim čuvstvom je dr. J. N., ki je bil — kakor se vidi iz teksta — dolgo let v tesnem sodelovanju s svojim velikim vzornikom, opisal v nekaj prerezih najzanimivejše poteze svetniške življenja in mučeniške umrlega prof. Ehrlicha. Po kratkih življenjskih podatkih in oznaki njegove kariere, ga je najprej orisal kot svetniškega duhovnika, kajti vedno in povsod je prof. Ehrlich nastopal kot duhovnik. Bil je mož molitve, vnet častilec svetnikov, mož čistega značaja, katoliške doslednosti in zglede pokorščine Cerkvi. Le kot tak izklesan, dogotovljen in trden značaj je mogel tako pogumno stopiti v prve vrste javnih delavcev ter se postaviti po robu brezbožnemu prodiranju v našo javnost, zlasti še na univerzo. Kot človek neumornega dela in odličnega znanstvenika in akademski učitelj, je postal tudi duhovni voditelj akademske mladine, kateri je bil pravi apostol, in ki jo je iz časov omahljivosti prepeljal v odločnost in samozavest ter borbennost za najvišje ideale ter za zmago Cerkve v zasebnem in javnem življenju. Se posebej pa je pisatelj poudaril njegovo socialno delavnost, njegovo veliko ljubezen do revnih, do služkinj in beračev. In prav tak zglede socialne delavnosti je padel pod strelji tistih, ki ubijajo v znamenju socializma! Lahko bi pisec poudaril njegovo veliko vlogo za sirjenje vere, za misijonstvo, za slovensko misijonstvo, kateremu je bil srce in duh, pa največkrat tudi roka, ki daje.

V takih črtah stopa iz knjižice pred nas pokojni prof. Ehrlich ter se ta podoba strne v celotno oznako, ki ga označi v celoti in vsega, kakor je resnično bil:

»Dr. Ehrlich je živel iz Boga in za Boga. Bog mu je bil začetek in konec, vrhovno počelo in smisel vsega njegovega bogata in izredno plodnega življenja. Vse svoje življenje, vsako delo, da vsak korak je posvečal z molitvijo. Vsako vprašanje je vedno jasno našel in razvil v luči katoliškega svetovnega naziranja. Kot znanstvenik je s prodorno silo svojega duha dokazoval, kako se znanost in vera spopolnjujeta, kako čudovita so pota božje previdnosti in stvarstvu, katerega središče

je človek. Zasidranost v katoliška načela in v globino katoliške resničnosti mu je začetela življenjsko pot. Nič mahodrava ni bila, nikdar ni šla preko ovinkov brezdelja, mladenosti in strahopetnosti; vodila je naravnost po očitni cesti, začrtani pred 2000 leti, z začetkom v Betlehemu in na Kalvariji zapetatenim. Podžigali so jo ogenj, gorečnost in borbenost za Boga, za vero, za Kristusa Kralja, za Cerkve njegovo.

Kakor apokaliptični jezdec je šel pred nami v boju proti zmotam brezboštva, liberalizma, kapitalizma, komunizma, prostozidarstva in tako naprej. Kdor ga je le malo poznal, ve, da je bil odločen in neizprosno bорец za katoliško načelnost, jasnost in brezkompromisnost v vseh vprašanjih, na vseh področjih javnega in zasebnega življenja. Iz vsega njegovega življenja in delovanja je odmeval tako rekoč en sam klic: Povsod Boga! Po tem merilu je presojal svoje življenje in delo, svoje sladkosti in trpljenje. Njegovo srce je vedelo, kdaj mora molčati in kdaj govoriti. In ko je bilo potrebno govoriti, je govoril, povedal je pravo in toplo besedo, četudi je moral kdaj sjeti sam na okopu. Za Boga je bil pripravljen storiti in

»Slovenčeva« športna posvetovalnica

Tandbergova zmaga. Za obširno poročilo o bokarskem dvoboju za evropsko prvenstvo se priporočate. Na kratko sem že poročal, da je zmagal v Stockholmu Sved Olle Tandberg, ki je od nedelje naprej uradni evropski prvak teškega razreda. Prevzel je torej Schmelingovo dediščino, o kateri smo že toliko brali. Tandberg se je boril proti belgijskemu prvaku Karsu Sysu. Ta se mu je precej časa upiral, proti koncu tekme pa je bil hudo izčrpan. Poročila pravijo, da je malo manjkalo, da ni podlegel s k. o. Kako tudi ne? Tandberg tehta 92 km, je visok in ima dolge okončine. Belgijec pa tehta samo 86,6 kg in je tudi manjši. Očividci pišejo, da so zmagalet Tandbergove daljše roke, ki so laže prišle nasprotniku do živega. V dobro pa moramo šteti Belgijcu, da se kljub izčrpanosti ni podal, pač pa se je boril do zadnjega, to je do izteka petnajstega kola. Vsi sodniki so si bili na jasnem o tem, da je bila zmaga nesporna. Dvoboj je sodil italijanski sodnik Di Angelo. Prireditvi pa je prisostvovalo blizu 20 000 gledalcev. (Z. O.)

Se o izidih mladinskih športnih iger. Prav je, da ste se zglasili, da ne bo nespornost glede točnih izidov v nekaterih panogah. Pravilni izidi, za katere se zanimamo, so: 80 m moški, skupina B, Bricelet 10,6 sek.; tek na 200 m moški, skupina B, Kolesa 27 sek.; tek na 80 m ženske, skupina D, Kavčič Milena 12,5 sek. Glede plasmana v moški štafeti 4 x 80 m je v službenem poročilu zapisano, da je dosegla prvo mesto moška realna gimnazija s časom 41,4 sek. Katera gimnazija je to bila, vam bodo lahko dijaki povedali. (W. P.)

Oblatilo olimpijskih tekmovalcev. Zanimava vas, kakšno obleko nosijo olimpijski tekmovalci in pa kakšne znake imajo na prsih. Glede tekmovalne obleke velja predpis, da mora biti za vsako državo prvenstvo enotna. Kroj obleke za posamezne panoge športa je že davno ustaljen in se ga držijo tekmovalci vseh držav. Razen tega je potrebno, da

pretrpeti vse, žrtvovati tudi svoje življenje, poslednjo kapljo svoje krvi.

Kako lepo se zaključuje ta majhna, a tako bogata in z ljubeznijo pisana knjižica o velikem slovenskem človeku, svetniškem duhovniku in voditelju akademskega dijaštva: »Profesor dr. Lambert Ehrlich za nas ni mrtev. Ostal nam je njegov velik vzgled žrtvovanja, ostal nam je svetel lik svetniškega življenja. Na zemlji je hodil daleč pred nami in visoko nad nami, tam v nebesih pa je naš zastopnik na najmerodajnejšem mestu. In morda napoči kdaj trenutek — od njega zasluženi in nas vseh zaželeni trenutek — ko bo najvišja cerkvena oblast izrekla o njem svojo sodbo kot mučenca in svetnika...

Lambert Višarski, gori pri Bogu nam izprosi vse tisto, za kar si se na zemlji tako vroče boril!

Knjižica je izšla z odobrenjem škofijskega ordinariata ter je gotovo doslej najlepši in najprisernejši spis o pokojnem profesorju in eni glavnih žrtev slovenskega komunizma, ki je padla pred letom dni na ljubljanski cesti. Toda njegova smrt že rodi dobre sadove, on pa se je iz življenja vtelesil v vzor, v ideal, ki sili v posnemo!

Knjižico toplo priporočamo.

imajo vsi tekmovalci tudi enotno civilno obleko ali tako imenovani enotni kroj, ki ga nosijo, kadar nastopajo kot skupina. Predpise za to vrsto oblačila izdajo narodni olimpijski odbori. Nekateri skupine pridejo k olimpijskim igram v enotnih polnih oblekah, nekatere v narodnih nošah, pa spet v krojih, ki spominjajo na uniforme. Tekmovalci nosijo navadno na prsih državne grbe ali narodne barve, ali oboje. Japonci imajo na prsih simbol vzhajajočega sonca, Amerikanci zastavico z zvezdami, Finci zastavico s križem itd. Najvažnejše pa so seveda velike številke na prsih, po katerih spoznajo sodniki in gledalci posamezne tekmovalce. Vsakdo ima namreč pri olimpijskih igrah obširen spored, v katerem so tudi vse startne liste s številkami in imeni tekmovalcev. (S. J.)

Teža diska. Disk, ki ga mečejo odrasli, tehta 2 kg, za ženske in mladino pa je lažji in tehta 1,5 oziroma 1 kg. Premer seniorskega diska meri 22 cm, mečejo ga pa iz kroga, čigar premer znaša 2,5 m. (V. O.)

Skakač v višino. Kakšen naj bo trening skakača v višino? Predvsem je važno, da je urjenje skakanja v višino zelo previdno. Najprej je treba skrbno urediti skakalnice, da je zaletišče prožno, doskočišče pa mehko. Skakanje na trdih tleh je zelo škodljivo za sklepe in za mišice. Pri skakanju v višino je treba veliko potrpljenja. Ni dovoljeno skakati vsak dan in tudi ni dobro, če si skakalec pri vsakem treningu prizadeva, da bi dosegel čim višjo znamko. Samo od časa do časa sme naskakovati nove mere, v ostalem na najizboljšene tehnike, zlasti pa odvis sam. Priporočljivo je tudi zmerno urjenje hitrega teka, kakor tudi sodelovanje pri igrah, pri katerih pride v poštev poskakovanje (kšarka, odbojka). — Da vam odgovorim še na vprašanje, koliko točk bi dobili po finski razpredelici za 1,53 m pri skoku v višino: dobili bi jih 492, kar je isto, kot če bi skočili s palico 297 cm ali pa v daljino 571 cm. (S. B.)

Ne gre za pomoto. Čitali ste, da je bila na plavalnih tekmah v Koppenhagenu prva Inga Sörensen, druga pa spet — Inge Sörensen. Vem samo to, da sta slučajno dve deklici z istim imenom, smola pa je v tem, da tekmujejo obe v prsnem plavanju na 100 m. Prva je bila torej hitrejša od druge: prva je zmagała v 1 min. 24,6 sek., druga pa je bila za desetino sekunde za njo. (N. G.)

Kako se je obnesla Vienna: Prav dobro! Preteklo nedeljo je nastopila proti Monakovem in ga odpravila z 2:0. Zanimanja je bilo toliko, da se je zbralo 57 000 gledalcev. Zdaj so ostali samo še štirje kandidati za nemško nogometno prvenstvo: Vienna (Dunaj), Dresden, Holstein in Saarbrücken. (S. J.)

Sportni drobci

Lepo število športnih odlikovanj so že podelili v Švici. V drugem letu, odkar so uvedli v Švici tekmovalce za državni športni znak, so je podeljevali zanj veliko športnikov, med katerimi jih je 6738 doseglo predpisane rezultate. V vsem je zdaj v Švici že 35 993 športnikov in telovadcev, ki so upravičeni nositi odlikovanje telesne zmogljivosti. Vendar bodo morali letos oni, ki so dobili znak l. 1941., ponovno poglobiti izpite. Tako skrbijo Švicarji za to, da so množice športnikov in telovadcev stalno v dobri formi.

Finske športne oblasti si prizadevajo, da bi postavile telesno vzgojo ljudstva na širše temelje in si tako zagotovile čim zmogljivejši naraščaj. V zadnjem času so vpeljali spet novo športno odlikovanje, ki bo vzpodbujalo šolsko mladino k čim podjetnejšemu udejstvovanju. Učenci vseh finskih šol se bodo borili za tako imenovani znak malih

Na strmi skali stoji mogočen grad iz belega kamena. Vrtovi ga obdajajo, po njih pa

skakljajo ptičice in dehtijo rožice. Prelep grad in ta grad bo domovanje male Marjetice.

Prelepi grad na sivi skali, presrečni grad! Grajska gospa ima hčerčico in od blizu in daleč prihajajo ljudje pozdravljat malo princesko.

Anekdota

Leta 1811 je prišel dvorni maršal neke sred-njenemške kneževine, nekaj jako samozavesten in na-tu, človek, v Berlin in se je ustavil v hotelu. Ker se je moral drug dan pojaviti pri kralju, je naročil, naj mu polijejo brivca, da ga bo ostrigel. Ker brivca ni in ni bilo, je nestrpni dvorni maršal stekel v vežo pogledat, ali že pride. Tedaj mu je pristopil neproti mršav, siv in skromen možiček.

»No, ste vendar prišli!« ga je nahrnil maršal. »Ostržite me, pa brž!«

»V redu,« je dejal možiček, prišel je eksces-lenci prihod krog vratu in je segel s škarijami, ki so ležale na mizi, brž v lase visokega gospoda.

»Ali ste znoreli?« je zatulil maršal, ko se je pogledal v zrcalo in je bila njegova glava polna stopnic, vijug in ščetin. »In vi pravite, da ste briv!«

»Ja, nič ne pravim,« je skromno odvrnil sivi možiček. »Jaz sem dvorni knjižničar, profesor Bieker. Hotel sem vam biti le na uslugo.«

junakov. Dobil ga bo tisti, ki bo pretekel 50 m v 12 sekundah, ki bo vrgel žogo 20 m daleč in prehodil 1000 m v 10 minutah. Šolam, ki se bodo pri teh tekmah posebno odlikovale, bodo podarili športno opremo.

Bavarski minister za notranje zadeve je izdal odlok, po katerem prepoveduje goltef visoke alpinistične brez strokovnega vodstva ali pri pomankljivi opremi. To velja seveda samo za nevarne ture v stenah in ledu.

Naročajte »Slovenca«!

»Ne ropamo, ne požigamo, ne morimo...« Levo: porušeno župnišče; desno: porušena šola v St. Juriju pri Grosupljem. Oboje so uničili partizani, ki v isti sapi pripovedujejo, da so osvoboditelji narodov in zaščitniki njegove kulture.

Drobna ljubljanska kronika

Ljubljanski gr. duhovniki imajo svoje mesečno rekolekcije na prvi petek popoldne v Domu duhovnih vaj. Ob 4 skupna adoracija. Ob 5 meditacija. Ob 6 konferenca. Vse vjudno vabi vodstvo.

II. vnanja Marijina kongregacija pri uršulinkah v Ljubljani ima danes, na praznik, ob 2 popoldne shod. — Voditelj.

Slavstvo v čast Mariji Materi dobrega sveta, patroni in varuhinji misijonske Družbe sv. Petra Klaverja, bo letos na praznik Kristusovega vnebohoda, 3. junija, v uršulinski cerkvi. Ob 4 popoldne bo misijonska pridiga, katero bo imel g. stolni kanonik Anton Vovk, nato darovanje, peto litanijo in blagoslov. Vsi verniki so priročno vabljeni k številni udeležbi.

Prof. Matija Tome je za slovesnost 30. maja zložil veliko latinsko maso v čast brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Pokloni jo je vladiki škofu dr. Rožmanu. Obsežno maso, ki jo je izšla v ljudski knjigarni, partitura obsega 50 strani, je v nedeljo že izhajal pomnožen stolniški pevski zbor, danes pa se združila stolniški in pevski zbor Državnega učiteljskega, nad 100 sodelujočih. In bosta ob desetih pri slovesni službi božji izvedla maso skupno.

Maturanti Državne klasične gimnazije bodo uprizarili v ponedeljek, 7. in v petek, 11. junija, ob 19 v franciskanski dvorani šokolekovo tragedijo v 5 dejanjih »Kralj Odissej« v prevodu inso. A. Kovreta in v režiji E. Gregorin, člena Drame.

Učitelje se strojepljal! Novi poletni strojepljalni tečaj — dnevni in večerni — (eno-, dvo- in trimesečni) se prične 4. junija. Pouk popoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. Desetsturna učna metoda. Specialna strojepljalna šola: Največja moderna strojepljalnica, raznovrstni stroji. — Informacije in prijave dnevno: Trgovsko učilišče »Christoforo učal zavoda, Domobranska 15.

oseb med njimi profesor, maestro, dijakinja, plesalka itd. Igra se bo pomenila v nedeljo, 6. junija ob 17. Predprodaja vstopnic za obe predstavi pri Štiglihju od ponedeljka dalje, na dan predstave pa pri dnevni blazinji od 9.30—12 in od 15 dalje.

Jutri, v petek, bomo imeli koncert na dveh klavirih, ki ga bosta izvajala Floren-tina Gregorin in Rina Kardi. Ta umetniška dvojica je zala povsod, kjer je nastopila v koncertni dvorani, velik umetniški uspeh in neomajno priznanje. Vse kritike izveščajo, da je ta umetniška dvojica »dve duši v enem telesu, dvoje are, ki se izlivata v čudovito skupno igro. Kritiki poudarjajo, da tako dovršene umetniške igre na dveh instrumentih se niso slišali. Ker je tudi spored izredno zanimiv in prinča originalna dela, napisana za dva klavirja, opozarjamo in vabimo na ta koncert. Vstati se bo v veliki filharmonijski dvorani, začetek točno ob 7 zvečer. Predprodaja v knjigarni Glasbene Matice.

Sprejemni izpit za prvi razred gimnazije. Dne 7. junija se začne posebne inštrukcije za sprejemni izpit v I. razred gimnazije. Temeljita in vestna učna priprava iz vseh predmetov po novih predpisih. Razlaga, po-navljanje tvarine, izpraševanje in strogo nadzorstvo. Poučujejo le profesorji-strokovnjaki. Prijava se sprejemajo dnevno, popoldne in popoldne. Lepi šolski prostori v središču mesta: Kongresni trg št. 2, II. nadstropje. Specialne strokovne inštrukcije za gimnazije in meščanske šole. Kongresni trg št. 2, II. nadstropje. Se odlično organizirane in zato na najboljšem glasu. Pouk se vrši po sodobnih pedagoških načelih. Dijaki inje so pod strogim nadzorstvom vodstva pa je v stalnih stikih s starši. V mesecu juniju bosta dva učna tečaja, in sicer za pripravo za malo maturo, bi pripravila za sprejemni izpit v I. razred gimnazije. Lepi učni prostori v središču mesta: Kongresni trg št. 2, II. nadstropje.

Ptice pevke imajo še vedno ljubitelje. Ne samo ptice v prosti naravi, temveč tudi ptice v kletkah imajo med nami še vedno veliki ljubitelje. To pa niso izključno le kanarčki in droble papige, temveč v množici primerih domači ptički, nevački, ki so bili morda vzeti iz gozda v prosti naravi ali pa celo doma vzgojeni, tako da prav nič ne čutijo, da jim je odvzeta svoboda. Med najbolj znanimi ptički so kos, čitek, liseček, repnik, kralj, krivokralj, ščinkavec, slavec in podobni ptički, ki so vsi izvrstni pevci. Dobro izseljeni ptički dosega celo boljše cene kakor kanarčki, saj so tudi bolj pestri kakor na kanarčki. Vselej na primer je neka gojiteljica v Ljubljani pred-lajala dobro izseljene lisečke po 60—100 lir. Našli so se ljubitelji ptičkov, ki so res odkupili male prilazne jetnike.

Rečna dijakinja je zablula v trgovini Bata majhno aktovko, v kateri je bil robček. Pošten najditelj se naproša, da jo odda v upravi »Slovenca«.

metih za malo maturo. Ločeni oddelki po šolah in razredih! Učni honorar nizok. Poučujejo profesorji-strokovnjaki. Prijave dnevno dopoldne od 9—12, popoldne od 4—6. Specialne strokovne inštrukcije za gimnazije in meščanske šole. Kongresni trg št. 2, II. nadstropje. Središče mesta!

Razstava Bruna Vavpotiča. Danes dopoldne odpre v Ohrsnelovih galerijah umetnik akvarelist Bruno Vavpotič razstavo svojih umetnin. Razstavljenih bo 35 akvarelnih slik in to skoraj samih ljubljanskih motivov. Vabimo ljubitelje umetnosti, da si ogledajo to razstavo, saj bodo na njej spoznali vse velike zmogljivosti akvarelne tehnike in vidi-li tudi motive iz našega mesta, ki jih je umetnik odkril in z umetniškim čutom prenosal v sliko.

Specialne strokovne inštrukcije za gimnazije in meščanske šole. Kongresni trg št. 2, II. nadstropje. Se odlično organizirane in zato na najboljšem glasu. Pouk se vrši po sodobnih pedagoških načelih. Dijaki inje so pod strogim nadzorstvom vodstva pa je v stalnih stikih s starši. V mesecu juniju bosta dva učna tečaja, in sicer za pripravo za malo maturo, bi pripravila za sprejemni izpit v I. razred gimnazije. Lepi učni prostori v središču mesta: Kongresni trg št. 2, II. nadstropje.

Ptice pevke imajo še vedno ljubitelje. Ne samo ptice v prosti naravi, temveč tudi ptice v kletkah imajo med nami še vedno veliki ljubitelje. To pa niso izključno le kanarčki in droble papige, temveč v množici primerih domači ptički, nevački, ki so bili morda vzeti iz gozda v prosti naravi ali pa celo doma vzgojeni, tako da prav nič ne čutijo, da jim je odvzeta svoboda. Med najbolj znanimi ptički so kos, čitek, liseček, repnik, kralj, krivokralj, ščinkavec, slavec in podobni ptički, ki so vsi izvrstni pevci. Dobro izseljeni ptički dosega celo boljše cene kakor kanarčki, saj so tudi bolj pestri kakor na kanarčki. Vselej na primer je neka gojiteljica v Ljubljani pred-lajala dobro izseljene lisečke po 60—100 lir. Našli so se ljubitelji ptičkov, ki so res odkupili male prilazne jetnike.

Rečna dijakinja je zablula v trgovini Bata majhno aktovko, v kateri je bil robček. Pošten najditelj se naproša, da jo odda v upravi »Slovenca«.

Gledališče

Opera:

Cetrtek, 3. junija, ob 17: »Madame Butterfly«. Izven, Cene od 28 lir navzdol.

Petek, 4. junija: Zaprti.

Sobota, 5. junija, ob 18: »Sevilski brivci«. Izven. Gostovanje sopranistke Cortini-jeve in baritonista Baachija. Cene od 60 lir navzdol.

Gostovanje dveh odličnih članov rimske Kraljeve Opere. V soboto in ponedeljek bosta nastopila v Rossinijevem »Seviljskem brivcu« Liana Cortinijeva kot Rosina in Gi-nio Beechi kot Figaro. Beechi je že dolgo znan kot eden najboljših pevcev-igrancev, medtem ko je Cortinijeva mlajša mož, ki se uveljavlja z velikim uspehom. Predprodaja vstopnic za oba večera se prične v četrtek.

Drama:

Cetrtek, 3. junija, ob 18: »Jorileva hča«. Hlad Cetrtek.

Petek, 4. junija, ob 15: »Kovarnost in ljubezen«. Izven. Zelo znižane cene od 12 lir navzdol.

Sobota, 5. junija, ob 18: »Primer dr. Hrnca«. Izven. Znižane cene od 12 lir navzdol.

Naznanila

RADIO. Cetrtek, 3. junija: 7.30 Pesmi in napoved — 8. Napoved časa, poročila v italijanskini — 12.30 Plošče — 12.30 Poročila v slovenskini — 12.45 Napovedi in romanse — 13. Napoved časa, poročila v italijanskini — 13.10 Poročila vrhovnega poveljstva Oboroženih sil v slovenskini — 13.12 Operna glasba — 13.15 Poročila v italijanskini — 14.10 Koncert radijskega orkestra vodi dirigent D. M. Sijance, orkestralna glasba — 14.40 Koncertna glasba — 15. Poročila v slovenskini — 17. Napoved časa, poročila v italijanskini — 17.15 Prenos iz Umetnostnega gledališča — 19. »Govorimo italijansko«, poučuje prof. dr. Stanko Lehen — 19.30 Poročila v slovenskini — 20. Napoved časa, poročila v italijanskini — 20.20 Radio za družino — 21.05 Orkester »Armonia« vodi dirigent Segurini — 21.35 Koncert pianista Antona Trosta — 22.10 Koncert Adamičevega orkestra — 22.45 Poročila v italijanskini.

slovenskini — 21.50 Simfonični koncert vodi dirigent Luaidi — 22.45 Poročila v italijanskini.

Petek, 4. junija: 7.30 Pisana glasba — 8. Napoved časa, poročila v italijanskini — 12.30 Plošče — 12.30 Poročila v slovenskini — 12.45 Laska glasba — 13. Napoved časa, poročila v italijanskini — 13.10 Poročila vrhovnega poveljstva Oboroženih sil v slovenskini — 13.12 Orkester vodi dirigent Petralia — 14. Poročila v italijanskini — 14.10 Koncert radijskega orkestra vodi dirigent D. M. Sijance, orkestralna glasba — 14.40 Koncertna glasba — 15. Poročila v slovenskini — 17. Napoved časa, poročila v italijanskini — 17.15 Prenos iz Umetnostnega gledališča — 19. »Govorimo italijansko«, poučuje prof. dr. Stanko Lehen — 19.30 Poročila v slovenskini — 20. Napoved časa, poročila v italijanskini — 20.20 Radio za družino — 21.05 Orkester »Armonia« vodi dirigent Segurini — 21.35 Koncert pianista Antona Trosta — 22.10 Koncert Adamičevega orkestra — 22.45 Poročila v italijanskini.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarnarje na prazniki: mr. Leustek, Resljave cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Vio. Trška cesta 48; v petek: dr. Piccoli, Bleiweisova cesta 6; mr. Hočevar, Čelovška cesta 62, in mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta 67.

PRAZNIŠKO ZDRAVNIŠKO DEZURNO SLUŽBO od 2. junija od 20 do vključno 4. junija do 8. vrsti mestni višji zdravstveni svetnik dr. Franta M. S. Poljanska cesta 15.

Poizvedovanja

Našel sem denarnico (damsko) z vsebino 43 lir in rožnim vencom. Naslov najditelja v upravi »Slovenca«.

Zbrul sem ključ (Wartheim) ob Vodo-vodni cesti 30 maja. Najditelja naprosam, naj ga odda na Stadionu pri hišniku. Nekemu upokojencu je padla v torek, 1. junija ob 9.30 dop. od Sv. Petra nasipa do Drame iz čepa listnica z malo predivljenjo pokojalno in 2 važnimi dokumenti. Naprosamo gospo, ki je opazila osebo, ki je nekoliko pred Petelinovo trgovino pobrala neko listnico, da ji zav dobrohotno svoj naslov upravi »Slovenca«.

Dolina molka

J. Oliver Curwood 3

Na Kentovo veliko začudenje je bil Kedsty sedaj najbolj razburjena oseba od petih oseb, ki so bili zbrani v Kentovi sobi. Obraz mu je bil pepelnasto-sive barve! Kent je mogel večkrat opaziti, da mu je kar nenadoma zmanjkalo glasu in da so njegove roke s tako silo stiskale rob stola, na katerem je sedel, da so se mu žile zelo napete, kakor da bodo vsak trenutek pošle. Še nikdar ni videl Kedstija tako razburjenega.

Dvakrat si je nadzornik s robcem otel čelo. Sedaj Kedsty ni bil »Minisak«, to je »Skalar«, kakor so ga nazivali Indijanci iz rodu Cree. Hladni mir, ki ga nihče ni mogel vznemiriti, je kar izginil in nadzornik je nehal biti Kedsty, tisti mož, ki so se ga vsi tako bali. Bil je izredno razburjen in Kent je dobro videl, da se le s težavo obvladuje.

»Vi seveda prav dobro veste, kaj to za konjenico pomeni — je rekel s tihim glasom, ki mu je s težavo prihajal iz grla. — To se pravi...«

»Vem, vem, to se pravi sramota — je priznal Kent. — To pomeni črna madež nad sedaj bleščočim se grbu divizije N. Toda kar je storjeno, je storjeno. Ponavljam vam, da sem jaz ubil Johna Barkleya. Človek, ki je sedaj v zaporu in ki je bil obsojen na smrtno kazen z obsojenjem, je torej nedolžen. Priznam, da ni lepo in častno

za pripadnike konjenice kraljeve policije, če se ve, da je en član konjenice čisto navaden morilec, toda...«

»Ne navadene morilec — ga je prekinil nadzornik. — Po tem, kar ste sami izpovedali, gre za premišljen zločin, za strašen zločin in neopravičljiv tudi v najmanjših podrobnostih. Ni vas do zločina privedlo hipno razburjenje ali izbruh kakršne koli strasti. Prišli ste tako daleč, da ste mučili svojo žrtev! Popolnoma nerazumljivo!«

»Vendar je vse resničnost — je rekel Kent. Pri teh besedah je opazoval spretno prste stenografinje, ki je zapisovala njegove in Kedstijeve besede. Opazil je, da se je droben sončni žarek eliziral na njeni sklonjeni glavi in ji prižigal v lasih svetle bleške. Njegove oči so zdrknile v mladenkine glave na O'Connora. V tem trenutku se je Kedsty sklonil k njemu tako blizu, da sta se jima obraza skoraj dotikala in je zašepetal tako tiho, da ga nihče drugi ni mogel slišati:

»Kent!... Lažete!«

»Resnico sem govoril — je odgovoril Kent. Kedsty se je zopet naslonil nazaj in si obrišal s robcem potno čelo.

Jaz sem ubil Barkleya, ubil sem ga tako, kakor sem za to napravil načrte — je vztrajal Kent. — Želel sem, da bi trpel. Le ena stvar je, ki vam je ne morem povedati in to je: z kakaj sem ga ubil. Naj vam zadošča, če povem, da sem imel zadosten razlog za to!«

Zopet je Kent opazil, da je mlada stenografinja stresla grozo, ko je pisala te obtoževalne besede.

»In vi odklanjate vsakršno izjavo o motivu zločina?«

»Da, popolnoma odklanjam. Povedati vam

morem le to, da mi je nekoč storil krivico, ki jo je sedaj moral poplačati s smrtjo.«

»Ali ste to izpoved napravili zato, ker veste, da boste umrli?«

Na Kentovih ustnicah je zatrepetala senca smehljaja. Pogledal je O'Connora in videl v njegovih očeh za trenutek blesek starega prijateljstva.

»Tako je — je odgovoril. — Doktor Cardigan mi je pojasnil, kako je z mojim zdravjem. Če bi ne bilo tako, bi pač dopustil, da obesimo človeka, ki je zaprt v ječo. Ta prekleti strel mi je odvzel ugodno možnost... in rešil drugega.«

Kedsty je govoril s stenografinjo. Pol ure je čitala svoje zapise in nato se je Kent podpisal na zadnji strani. Kedsty se je dvignil.

»Gospodice — je rekel — skončali smo.«

Vsi so odšli iz sobe. Prva je izstopila mladenka, ker si je pač živo želela čim prej se iznebiti dela, ki je bilo tako razburljivo za njene živce. Zadnji je odšel Kedsty. Cardigan se je obotavljal, toda nadzornik mu je zapovedovalno pomagal in sam zaprl vrata. Med tem časom, ko je zapiral vrata, se je ozrl in Kent je — bil dobro ujeti njegov pogled; v njem je videl blesek kakor nekakšno električno iskro in Kedsty je opazil učinek svojega pogleda na Kentovem obrazu. Urno se je zasukal in zaprl vrata. To, kar je Kent videl v pogledu svojega predstojnika, ni bil samo izraz groze, ampak še nekaj drugega, česar bi se — če bi isto opazil pri kaem drugem človeku — ne obotavljal opredeliti kot strah.

Položaj je bil preveč resen za smeh in vendar se je Kent nasmehnil. Zadeva je bila končana. Vedel je, da v tem trenutku daje Kedsty — v smislu predpisov zakonika — ukaz O'Connoru, naj odslej stoji vedno kakšen agent na straži

pred vrati Kentove sobe. Tudi dejstvo, da utegne osumljenec vsak hip umreti, ni bilo zadostno za opustitev te previdnostne mere, toliko bolj, ker je bil Kedsty strog in neizprosno izvrševalec vsake črke zakona. Skozi vrata je slišal nerazločne glasove, nato pa šum korakov, ki so kmalu utihnili. Razločno je spoznal težki O'Connorjev korak, s katerim je vedno hitel skozi gozdove.

Nato so se vrata počasi odprla in prikazal se je oče Layonne, misijonar. Kent je vedel, da se bo misijonar povrnil. Oče Layonne se je vsedel poleg bolnikove postelje, ga prijel za roko in jo tesno držal med svojimi rokami. Niso bile to mehke in gladke roke prelata, ampak žuljave in dela vajene roke, ki so sedaj kljub svoji grobosti izražale s stiskom veliko naklonjenost. Oče Layonne je vedno klenel rad Kenta; tako prej, ko je bil neomadeževan pred Bogom in pred ljudmi, kakor tudi potem, ko je priznal, da mu dušo teži greh, ki bi ga moral plačati s lastnim življenjem.

»Zal mi je, fant moj — je rekel

Kent je čutil, da ga v grlu nekaj tišči; nekaj, kar ni kri, ki je ves čas že od jutraj počasi tekla in se od časa do časa strjevala. Njegovi prsti so odgovorili na prijazen stisk misijonarjevih rok. Nato je pokazal na prelepi razgled, ki se je nutil z okna: na lesketajočo se reko in na zelene gozdove.

»Oče, težko je, če se mora človek od vsega tega posloviti — je rekel — toda, če vam je pri, otem rajši ne bi govoril. Smrti se ne bojim. Zakaj naj bi se človek tako zelo navezoval na sveto samo zaradi dejstva, da bo še nekoliko časa živel? Saj če pogledate nazaj v svoje življenje, ali imate vtis, da je preteklo mnogo časa od tedaj, ko ste bili deček, otrok?«

Rimska presoja prehodnega vojnega razdobja

»Italija bo nadaljevala z bojem do končne zmage, pa naj stane kar hoče,« odločno zagotavljajo vsi

Posebno poročilo, ki ga je te dni poslal uglednemu italijanskemu listu »Pester Llovdne« njegov dopisnik iz Rima, se bavi s položajem v sedanji prehodni dobi vojne, kakor ga ocenjuje na pristojnih rimskih mestih, ter piše med drugim:

V rimskih pristojnih krogih in po italijanskem časopisju se očitno prizadevajo, da bi čim točneje razložili, kako od italijanske strani presoja položaj v sedanji prehodni dobi med dvema važnima vojnima obdobjema.

Troje važnih ugotovitev

Pri pojasnjevanju sedanjega stališča v prvi vrsti poudarjajo, da se je vojna med Anglosasi in osnima državama v zadnjih treh letih odigrala skoro izključno le v Afriki, iz česar sklepajo, da so anglosaške sile pri svojih prizadevanjih, kako bi čimbolj zaželele os, zlasti pa še Nemčiji, ostali doslej še vedno samo »na periferiji in da se jim še vedno ni posrečilo, da bi vojskovanje prinesli na evropska tla.

Drugič opozarjajo na dejstvo, da so Italijani in njihovi zavezniki po treh letih vojne v Afriki še vedno kar najboljše pripravljani na boj, da razpolagajo z velikimi množinami najmodnejšega orožja in da so še daleč od tega, da bi bili dokončno premagani in zlomljeni, česar se sovražnik tako veseli.

Tretjič tudi pri tej priliki spominjajo na okoliščino, da so imele osne sile v Afriki daleč manj vojaštva, orožja in ostalega vojnega blaga kakor pa nasprotnik. Pri tej priliki je znani italijanski časnikar Virginio Gayda zapisal nemalo zanimivo pripombo, da so Anglosasi zadnje čase razpolagali v Tuniziji z velikim številom letal, dočim so bile osne letalske sile na tem bojišču po številu neprimerno manjše. Ta številčna premoč nasprotnikovih sil v Tuniziji — pripominjajo v tukajšnjih rimskih krogih dalje — pa se je še povečala sprico dejstva, da se je os morala posluževati sicer važne, a sovražnikom napadom zelo izpostavljene poti za pomorske prevoze.

Vloge in možnosti se bodo zamenjale

Če upoštevamo vse te omenjene okoliščine, pridemo do zaključka, da je po vlagi Tunizije nastal razmeroma zelo dober položaj. Osne sile — pravijo dalje v rimskih krogih, bodo zdaj na evropski celini lahko uživale vse one prednosti glede prometnih zvez in oskrbovanja, ki so jih doslej imeli Anglosasi na afriški celini. Pri nadaljnjem poteku vojne se bodo torej vloge in možnosti zamenjale, to se pravi, zasukale se bodo v prid osnim silam.

Kar se posebej zadeva Italijo, piše Gayda v »Giornale d' Italia« bo zdaj lahko na njenem nadornem ozemlju ostalo in bo tam zbrano vse tisto orožje in vojno blago, ki je bilo doslej raztreseno po štirih bojiščih v Afriki in se je deloma izgubljalo tudi pri težavnih prevozih čez morje.

Italija pa ne misli samo na obrambo

Poleg tega, da bo Italija znatno okrepila svojo obalno obrambo, misli tudi na tiste napadalne nastope, katerih izvedba je doslej trpela sprico dejstva, da se je Italija morala vojskovati v Afriki, Italija se bo odslej lahko dalje vojskovala na bistveno krajši črti in pri tej ne bodo več izpostavljene nevarnosti, ki so v zvezi s prevažanjem vojaštva in orožja čez morje.

Pri obrambi domačih tal bodo

s srcem sodelovali vsi Italijani

in se bodo borili odločneje in še bolj zagrizeno, ko kdaj koli. Vse izjave, ki so jih dali na pristojnih rimskih mestih in katerih glavni smisel sem skušal podati v tem svojem poročilu — piše poseben rimski dopisnik — pa se začnejo in končujejo z zagotovilom, »da bo Italija, naj stane kar hoče, nadaljevala z bojem do končne zmage.«

Raj pod morjem

Nek japonski raziskovalec, ki se je svoj čas mudil na Novi Gvineji, pripoveduje, da domačini tega velikega tihomorskega otoka po božje časte morske pse, ki jih je v vodah okrog tega otoka vse polno. Kadar umre kdo od novogvinejskih domačinov papuancev, ga njegovi sorodniki takoj odnese v žalno spredu na obalo, kjer ga po opravljenih pogrebniških obredih vržejo v morje. Morski psi, ki že dobro poznajo to navado novogvinejskih domačinov, tako rekoč že kar čakajo na svojo novo žrtev. Toda po mnenju tamkajšnjih domačinov ti morski psi mrtveca ne požro, pač pa ga odnese na dno morja, kjer z gobci skopljejo jamo, pod katero se odpro vrata, ki drže v papuanski raj.

Dragocena zbirka čevljev, torbic in slik

V Offenbachu imajo muzej in v njem eno najbogatejših zbirk izdelkov iz krzna in usnja. Pravijo, da imajo v tem slovitem muzeju med drugim tudi čevlje, ki jih je nosila plesalka Tanut iz egiptovskih Teb, ki je nastopila pred starodavnim egiptovskim kraljem Amonom. Potem lahko vidiš v tem muzeju tudi čevlje avstrijske cesarice Elizabete ter Marije Luize, druge žene Napoleona Bonaparteja, dalje čevlje kneginje Metternichove ter plesalke Fanny Elssler, igrače, s katerimi se je kot otrok igral Ludovik XV., torbice cesarice Marije Antoinete ter razne usnjene izdelke z dvora Medicejcev. Edinstvena je tudi zbirka siamskih, javanskih in kitajskih slik, narejenih na bivolsko in oslovo kožo.

Med vsemi ribami najhitreje plava morski pes in pri plavanju tudi najdlje zdrži.

Vsak dan 20 do 30 miligramov železa potrebuje človek za svoje življenje.

Domačija v cvetju

Tomaž Poklukar

Kratka vsebina: Andražev Matevž, doma s Pohorja, je končal pravne študije. Na domačiji se je surino, ponesrečil njegov mlajši brat Ciril, in zdaj je prišel vrsta na Matevža, da ga prevzame kmetijo, Edino, kar ga še vedno na mesto, je ljubezen do Majde Vorinove. Pred zimo bi se že morala poročiti, toda stari so spregovorili...

Spomladi bo minulo prvo leto odkar je doma, odkar se sklanja k zemlji, jo ljubezuje s svojimi toplimi očmi in viliti sekiro v gozdovih.

Majda ni bila ženska, ki bi jo mučila ljubosumnost ali kaj podobnega. Zato je bila preponosna in preveč klenega značaja. Pa tudi Matevž ji je dajal dovolj povoda, da je v vsem zapudala vanj. Edino, da kar je čutila kdaj pa kdaj nekaj, ljubosumnju podobnega, je bila neznanca domačija, ki je začarala fanta, sonce njenih dekliških let.

Ah, vendar ga je imela tako rada! Bil je močnejši od drugih, ki so trkali na njeno srce, bil je naravnejši, bolj neposreden in bolj dober. Čudovito moč je imel nad njo že od onega dne, ko se je zagledala v fanta, ki je zmagal na smuških tekmah. Matevž je imel

bogato dušo in čuteče srce, lepo je znal pripovedovati, tako lepo, da so se ji zdeli vsi drugi fantje sprico njega publi, površni in prazni.

Ne, Majda ni oklevala glede ljubezni. Z vsa dušo je bila Matevževa, samo očetovalo svarilo ji je dalo misliti. Oče Vorina je že pristal na njuno ljubezen, lepega dne pa ji je začel iznova govoriti o težavah, ki čakajo mestno dekle, če se poroči na kmete. »Pomagaj bom Matevžu na noge, naj samo pride v mesto. Če se je že zagledal vate in ti v njega, Bog vama daj srečo. Ne bom razdiral kar je skanega med vama; samo veliko bolj miren bi bil, če bi se fant odločil za poklic, za katerega se je bil izsolal.«

»Ah, oče, ti veš, kako je navezan na domačijo. Štirje rodovi so jo širili in utrjevali, in nekoč bi zavladal tuj rod nad njo, če bi ji Matevž brnil hrbet. Zaradi očeta in zaradi matere se je tako odločil. On bo srečen tam med gozdovi pri Sv. Lovrencu, jaz pa se mu bom žrtvovala.«

Bilo je hudo nepremišljeno, da je Majda spregovorila besedo o žrtvi. Prav zaradi tega je oče Vorina skle-

nil, da bo odlašal z možitvijo svoje hčerke. Majda je imel nenavadno rad, zdaj tem bolj, ker je prihajal čas, ko se bo odpravila od hiše. Zdelo se mu je bolj čuteče od drugih, in še nekaj je bilo, kar je šele pred kratkim odkril na njej: pristno podobo svoje žene iz časov, ko je bila še mlada, nežna in lepa. Moj Bog, sedaj je tudi ona samo še poslovni človek; v trgovini dela in v delu se izživlja. Visel je na tem otroku podobno, kakor je visel pred dolgimi leti na tibi deklici, ki jo je vzel v zakon. Zdaj je že stara in zdaj sta si samo dobra tovariša ali bolj točno povedano — dnevi potekajo v poslovnih zadevah.

Tako zelo ga je skrbelo, da ne bi Majda nekoč postala nesrečna. Vorina je bil izkušnje mož, ki je imel za seboj šestdeset let dela, skrbni in prizadevanja, če izvzamemo dobo, ko je hodil v ljudsko šolo in potem v nižjo gimnazijo. Nato ga je oče vpregel v trgovino in ga navadil na gledanje v svet skozi številke. Če ne bi imel družine, bi postal suh računar, nedolžni otroci pa, ki jih je rodila Marijeta, so zbudili v njem tudi one človeške poteze, ki so dane vsakemu ljubečemu očetu: skrb za pravo srečo otrok.

Pred letom je se mislil, da bo lahko vplival na izbiro fanta, ki mu bo postala Majda zakonska družica. Pozneje se je prepričal, da je to izven prodaja njegove moči, da je pač asoje-

no, da bo čutilo njeno srce samo za enega, za Matevža. Presenečen je bil ob nenadnem pojavu, ko je odpovedala njegova trgovska izkušnost. In zdaj, ko je pristal na njuno ljubezen, si je želel samo to, da bi se lotil Matevž razumnikega poklica.

Andraževih ni poznal, razen Matevža. Slišal je za Andreja, ki pase duše v dolini na južni strani pod Pohorjem, slišal je tudi za Cirila, nesrečnega dediča Andraževe domačije, ki se je ponesrečil pod hodi, pa še za Ančko, ki se je omožila v sosedno faro.

Matevž mu je bil všeč že od onega popoldneva, ko mu je pripovedoval o kmetiji, kjer je toliko gozdov in polja, da bi dovolj belega kruha za Majdo. Takrat ga je ganila ljubezen mladih dveh in preveč nepremišljeno je dejal, da je vse prav za prav le njuna zadeva. Naj se pomenita o poroki, samo prenatlagati se ni treba, — da, tako je bil rekel.

Tako je dejal takrat, ko mu je Matevž razložil svoj pošteno namero. Zdaj pa se je zbudil v njem čut očetovske odgovornosti. Kako naj bi bila Majda, ki ne ve, kaj so njive, ki ne pozna dela na polju, ki se ne razume na živino — na kmetiji srečna in zadovoljna? Moj Bog, ali je za to koplčil skozi desetletja premoženje, da bi nekoč gledal za hčerjo — mlado in neizkušeno —, ki je odšla kmetovat v pohorske hribe! In vrh tega ravno

Majda, ki je bila tako navezana na gledališče in na koncerte! Majda, ki je znala tako lepo pripovedovati o novih knjigah, ki se je učila klavirja in so je bili celo v umetniških družbah veseli!

O tem sta govorila snoči oče in hči. Nekaj časa mu je ugovarjala in branila Matevža, ki je dal svojemu očetu besedo, in jo drži. Skušala mu je dopovedati, da ima tudi ona rada njegovo domačijo, čeprav je ni še nikoli videla. Ampak to je vedela, da je to domačija v cvetju in zelenju. Matevža ji je dal rod Andraževih, in v tem je jamstvo, da morajo biti to ljudje plemenitih duš in zdrave krvi. Če ne bi čutil pristne ljubezni do staršev, bi ju zapustil in ostal bi v mestu. Tako pa je končal študije in se vrnil domov, da je v oporo materi in očetu, če mu ni bilo dano, da bi opravljal poklic odvetnika, bo dano to njegovemu sinu. Tako je nekoč rekel.

»To sem ti hotel naročiti,« je dejal oče Vorina: »še enkrat mu piši in mu povej, da sem preskrbel zanj lepo koncientsko mesto. Tudi to mu povej, da mu bom rad pomagal, dokler ne bo na trdnih tleh. Rojen je za odvetnika, saj je tako trezen, odločen in stvaren. Sijajen odvetnik bi bil in tudi za tebe bi bilo tako bolj prav. Jaz sem star in poznam življenje. Le tako mu piši, in kadar bo prišel v Ljubljano za stalno, se bosta poročila.«

SPORT

Na praznik:

Hermes: Vojaška enajstorica

Da ne bo na praznik brez vsakršnega športa, bo poskrbel Hermes, ki bo odigral ob 17.15 na svojem stadionu v Šiški javno trening tekmo z vojaško reprezentanco. Hermes ima na sporedu še dve prav teški prvenstveni tekmi. Da bi pripravil svoje moštvo na ti dve srečanju, izkorišča proste termine za prijateljske tekme. Vojaška reprezentanca, katere jakost nam je dobro znana (proti Ljubljani je odigrala dve tekmi — prvo izgubila 2:1 in drugo dobila z 1:0) bo seveda za Hermežane močan nasprotnik. Tako bomo gledali na praznik prav dobro tekmo in motrili igro vojaške enajstorice. Vstop na igrišče bo dovoljen vsakomur brez vstopnine.

Šport v kratkem

Tudi dva Jeseničana sta odpotovala v Breslavo na četrto nemško državno prvenstvo v namiznem tenisu. Medtem ko so se Dunajčani doslej dobro držali, sta Jeseničana Karl Knific in Alojz Strumbl je izpadla. Strumbl je igral proti Malechi (Königsberg) 3:1. Münchhof (Kiel) proti Knificu 3:1, Schiller (Gera) — Strumbl 3:0. Oba Jeseničana sta potemtakem že izpadla. Zanimaj nas dalje usoda mladega Celjana Vrečiča. Po dosedanjih poročilih vemo, da je nastopil proti Osterju (Luxemburg) in ga premagal s 3:2. O zaključku turnirja za nemško prvenstvo v Breslavi bomo še poročali.

Redkokdaj se zgodi, da bi bili metalci tudi dobri tekači, so pa tudi take izjeme. O svetovnem prvaku v metanju diska Lampertu poročajo, da se je udeležil tudi tekmovanja v teku na 100 m in dosegel izborno znamko 10.9 sek.

Na afriškem bojišču je padel dunajski pokrajinski prvak v hitri hoji na 10 km Emil Kolaborie. Bil je član dunajskega Rapida in je dosegel prvenstvo v hoji 1. 1941.

Ker potrebujejo v Nemčiji več državno izpranih plavalnih mojstrov, je izdal prosvetni minister odlok, po katerem prizna država kvalifikacije vsem onim plavalnim mojstrom, ki so vršili ta poklic osem let ali dvanajst let samo v poletnem času.

V pariškem stadionu so ponovili v nedeljo nogometno tekmo za pokalno prvenstvo, ki so jo nedavno končali neodločeno z 2:2, za katero pa je državni športni vodja odredil, da jo morajo ponoviti. Tokrat je zmagal Marseille nad Bordeauxom s 4:0. Prireditelj je obiskalo 35.000 gledalcev.

Erbe medicinali. Com. — Zdravilna zelišča. Kupujmo erbe medicinali. jemo zdravilna zelišča. Pofferte e campioni a nudge in vzorce na trdko

Ditta A. P. E. L. - Via Adua 29/A - Milano

RACCOGLITORI Pro-dotti ERBORISTICI fate offerte campionate agli Stabilimenti C. E. A. BONOMELLI - Piazza Emilia, 1 - MILANO

ZBIRALCI ZELISC pošljite ponudbe z vzorci zavodom

DARMOL

Il miglior lassativo

najboljše odvajalno sredstvo